

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . 1 „ 50 kr.

Bérmertetlen levelek
csak ismert kezekből fo-
gadtnak el.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilttérben minden
garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET“-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy
diszkrétívál vagy körzet-
tel ellátott hirdetéseknek
értékmérték szerint min-
den négyzög centim. után
3 kr. számítottatik.
Állandó hirdetéseknek ki-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénteküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Glória.

Halleluja! . . . Megszületett! . . .
Halleluja! . . .

Lejőve a földre megváltani a bűnt,
az atya küldé a fiút és emberré lett, ki
épp úgy érzett, mint én vagy te, ki jó-
val többet szenvedett mint én vagy te, —
és éveken át vezekelt, 13 stáción cipelte
gyötrött vállán a keresztet a világ bü-
neiért.

Megszületett Ő! — — Megdobban mil-
liók szive ezen az estén. Áhitattól impre-
gnált ma minden szó; ma csak ima kél az
ajkáról s száll fölfelé a ködös decem-
bervégi levegőben és ural mindenkit az
a bibliás érzélem, mi Betlehembe vonzotta
a három királyokat, hogy lerakják a kis-
ded előtt hódolatuk jelvényeit.

A tömjén illata mintha hangokat ej-
tene, mintha egy nagyon csudás világról
beszélne, hol örök derűben honol a lélek,
mert ott nincs semmi emberi; fölséges,
szent minden. Nyugalom szállja meg az
embert ezen az estén, mi belopja magát a
szívbe, az agyba és szent Karácson estéjén
nem kér alamizsnát a koldus, mert olybá
érzi, mintha minden megadatott volna on-
nan felülről; mintha már sem teste, sem
lelke mi szükségét se szenvedne.

Csak az Isten malasztos adománya
az, mi szentséggé teszi ezt a napot. Ej-
félkor, mikor felzúg az orgona zengő
hangja s elhangzik a Glória . . . Akkor
válík ténynyé a Megváltó születése. Ak-
kor érzi az emberiség, mi magasztos ér-
zelem üli meg, mely onnan áradt a já-
szelből szét a nagy mindenségbe: a sze-
retet.

Immár a szeretet mozgató ereje a
társadalomnak; a szeretet intézménye hozta
közelébb az egyik embert a másikhoz s
az ige mit az Istenember hirdetett, testté

válík, legkülönösebben Karácson ünnepén.

A szeretet áldásosságáról győz meg
napi életünk minden ténye, a jótékony-
ság-gyakorlás jelzi a komoly humanizmus
létét, minek viszont Krisztus ígéje az
alapja: a szeretet.

Szeretettől indul ki a jónak minden
ága; a szeretet a legerősebb alapja társa-
dalmi életünknek; mert a szeretet az a
kapocs, mely összefűzi az embereket. Krisz-
tus tana nélkül tán ma is barbárok vol-
nánk, hasonlóul a samoabeli kanibálok-
hoz s ennek hiányában sem a tudomány,
sem a művészet azon a fokon nem állana,
melyen áll ma.

A Megváltó megjelenése a földön re-
formációt hozott be s ennek a reformáci-
ónak jótékony hatása kihat örök időkre,
a míg csak ember tapodja e vénhedt sár-
tekét.

Az a csudás misztikum, mi a katoli-
kus anyaszentegyház tanát jellemzi, örök
éltű, mert — bárhoggy tagadják is egye-
sek — eme tan egyes részei valóban ti-
tokzatosak, felfoghatatlanok, néha érte-
metlenek, de tán az a sajátosság az, a mi
megkapó, a mi vonzóerővel bír nála. Ilyen
misztikum Krisztus születése, de felséges,
megkapó, mert hővelkedik oly részletek-
ben, mik áhitatra gerjesztik még a ke-
vésbbe vallásos egyént is s annak a gló-
riás magasztosságnak fenállása, mi a Ka-
rácsonhoz fűződik, örökre biztosítva van.

Ezért oly nagybecsű, oly szívesen fo-
gadott és látott vendég ez az ünnep, mely
most jubilál is, mert 1900-ik évfordulóját
ünnepeljük benne annak az időpontnak,
mikor Jézus föllépése megkezdődött, új
irányt advána világ folyásának s melyet a
szerepet avanszált az emberiség tetteinek ru-
gójává s Istenbe helyezett bizalommal te-
kintünk az új század elé, mi tán ennél
is szebb jövőt rejtegett számunkra.

Eszembe jut — s úgy fáj a lelkem —
Hányan vannak e szent napon
Kis gyermekek, kik bűtől telten
Fáznak és éheznek nagyon!
Karácson-estén kis szobájuk
Pusztán marad és hidegen
S tán egy falat sem éri szájuk . . .
Ne vess, örülj csak kedvesem!

Két kis kezed, mikor lefekszel,
Tedd össze szépen, angyalom!
Kérdd Jézuskát kicsiny sziveddel
Azokért, kik fáznak nagyon.
Gyermekszíved forró imája
Eljut az égbe, kedvesem,
S segít mindnyájunk Jézuskája
A sok szegény kis gyermekén!
(M. Sziget.)

Krúszelyi Erzsika.

Gyermekek öröme karácsonkor.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Van-e vérzőbb fájdalom a szív fájdalmá-
nál? S viszont, van-e nagyobb öröm a szív
örömenél, kivált ha az szent, vallásos érzület-
nek szüleménye?

Zord decemberi nap van. Az egész tájat,
amennyire csak a szem elláthat, vastag hólepel
burkolja. Csak itt-ott tűnik fel egy fekete pont,

Légy üdvöz Karácson, mikor bezárod a
századot s megnyitod a század hajnalát.
Légy üdvöz örömmel, minden bűbajos
varázsoddal. Szent Karácson légy üdvöz! . . .

S ha éjfélután felzúg az orgona zen-
gő hangja, mi is dicsérjünk téged Uram
az angyalok minden karával.

— Gloria in excelsis Deo! . . .

Glória . . .

Gb.

Az új magyar esküdtszék

és az esküdtbíróóság előtti bünvádi eljárás.

(Népszerű ismertetés az esküdtsek számára.)

Írta: Finkey Ferenc dr. sárospataki jogtanár.*

Utánnomás joga fentartva.

(5. folytatás.)

III. RÉSZ.

Az esküdtbíróóságok előtti bünvádi eljárás

9 §. A bünvádi per általános menete.

A bünvádi per ma midőn a bünvádi eljá-
rás az u. n. vádrendszerre van építve, nem
egyéb, mint valamely elkövetett büntetendő cse-
lekmény valódi elkövetőjének megállapítása és a
valódi bűnös megbüntetése iránt a vádló és a
vádlott közt lefolyó jogi vita. Ugy az állam-
nak mint az egyeseknek közös érdeke, hogy a
valódi bűnösök büntetésük arányában megbün-
tessenek, ártatlan emberek ellenben minden
gyanu és zaklatás alól felmentve és biztosítva le-
gyenek. E kettős cél elérése végett a törvény
felállította a kir. ügyészségeket, melyeknek fel-
adatuk a tudomásukra jutott bűncselekmények
tettesei ellen, ha alapos gyanut látnak fenforogni,
vádát emelni a büntető bíróságok előtt s kérni
azok igazságos megbüntetését, másfelől megen-
gedi, hogy a gyanúsított vagy vádolt egyének ne
csak maguk védhessék magukat, hanem szak-
képzett védőkre bízassák ártatlanságuk kimu-
tatását, vagy mentéseik előadását.

A két fél, a vádló és a vádlott közötti vi-
tát a bíróság van hivatalba eldönteni, pártatlanul
szolgáltatván ki az igazságot, úgy amint a tör-
vény előírja.

* Jelen közlemény füzet alakjában kiadóhivatalunk-
ban megszerezhető. Ára portómentesen 40 kr.

minőt a gyászmezbe öltözött s most letepült var-
jak serege képez. A berek sudar fái száraz ga-
lyakkal mint vár emelkednek a havat rejtegető
felhőkig; a virággal telt rét letarlott mezéről
odalett a vígság; a liget bokraiban nem énekel
a madár, elhagyta tanyáját; hisz erdő, mező,
zöld lombok s éneklő madárkák helyett zuzma-
rával vannak díszítve, melytől csak az éles
északi szél szabadítja meg. Úres a táj, mintha
minden élőlény kihalt volna belőle. Csak a pa-
tak jegén lehet egy-egy csoport jól beburkolt
gyermeket látni, kik a csipős hideg dacára,
vidám játékot üznek, közben még vidorabb ne-
vetést hallatnak.

Az ezélt tarka virágoktól koszorozott pa-
takocska partján, melyen most töviskórók disz-
lenek, egynehányan a gyermekek közül nagy-
ranótt hógömböt görgetnek a legnagyobb erő-
megfeszítéssel, míg végre se ide, se tova nem
mozdithatják. Örömrivalgásuk jelenti a munka
teljes sikerét. Pár száz lépéssel odább egy hó-
ból gyurt óriás-ember bevezésén működnek.
Tapsolva ugrálja körül három-négy ártatlan kis
leányka, míg a nagyobbak háta mögöl egy
fucska félénk arkifejzéssel tekint néha a hó-
ember kísérteti alakjára. — Elvégeztetvén végre
a mű, pár percig gyönyörködve szemlélik, mind-
nyáján körötte gyűlve; egy közülök a kalapját
pajzanságból a hőember fejébe dobja, mire az
még borzasztóbb alakot vesz fel, s a közeli
hegy hangos kacajt visszhangoztat. Midőn már
mindnyáján kitombolták örömeiket, hógolyókat
készítenek s egyesült erővel, nagy csatazajt

TÁRCA.

Unokahugom karácsonfája alatt.

A fényes fa alatt körültem
Sok jó barát s kedves rokon,
S eszembe jut: miként örültem
En is e fának egykoron!
Hogy tapsoltam, hogy mosolyogtam
A sok babán, játékszeren
S ugráltam én is, mint te mostan —
Ne vess, örülj csak édesem!

Elnézem kedves arcocskádat
A boldogságtól hogy ragyog,
Fényes szemed', mosolygó szádat,
És magam is boldog vagyok,
És ajkamról mégis sóhaj száll,
A hogy eszembe jut nekem:
Bár csak mindig ilyen maradnál!
Ne vess, örülj csak kedvesem.

Használd az órát, tün az élet,
Örülj, ne vess csak, míg lehet:
Elfásul benned majd a lélek,
Ha ismered az életet.
Ily őszintén nem fogsz te mindig
Örvendeni, szép gyermekem,
Ha szivedet bajok behintik . . .
Ne vess, örülj csak kedvesem.

A Zemplén mai száma tizenhat oldal.

Miután a súlyosabb bűncselekményeknél az igazi tényállás kiderítése sokszor igen nehéz, viszont sokszor mindjárt a per megindítása után kétségtelen a vád alaptalansága, ez okból s az igazság kiderítése végett minél alaposabban és bővebben kell megfontolni és vitatni az ügyet: ezért a törvény a súlyosabb bűncselekményeknél több szakát állapítja meg. Így első szaka egy ily pernek az előkészítő eljárás, az u. n. nyomozás és a vizsgálat, mely alatt a vádló tájékoztatja magát, hogy van-e elég alapja vádjának s a bíróság is tájékozódik, van-e helye a főtárgyalás elrendelésének. Ezután jön a *vádaláshelyezési eljárás*, amelyen a bíróság tényleg eldönti, hogy lesz-e főtárgyalás ez ügyben, vagy a vád ott ellen az eljárás beszüntetendő. Ha az utóbbi eset nem fordított fenn, akkor jön a per döntő szaka, a *főtárgyalás*, hol a vádló és a vádlott a bíróság elé terjesztik bizonyítékaikat, igyekeznek állításik igazságát kimutatni s aztán azokat a bíróság elbírálván, az ügyet érdemlegesen eldönti. Végre a törvény az első ízben ítélt bíróság ítélete ellen *perorvoslatot* is enged valamely felső bírósághoz, ez lesz az utolsó szaka a pernek, amelyen az végérvényesen befejeztetik.

Az esküdtek közreműködését a törvény csak a per főszakában, az u. n. *főtárgyaláson* veszi igénybe, mert itt dől el a per sorsa. A két első szak tehát az esküdteket nem érdekli, az tisztán a szakbíró teendője. Csak ha valaki ellen már *vádatározatot hoztak*, vagy anélkül a *főtárgyalást elrendelték*, akkor fog az ügy az esküdtek elé kerülni s akkor kell nekik dönteni a vádló és vádlott bizonyítékai felett, hogy melyiknek állítását látják igazolva, illetőleg bűnösnek ítélik-e a vádlottat vagy nem.

Áttérhetünk tehát a főtárgyalás megismérlésére.

10. §. Az esküdttörvény előtti főtárgyalás.

Az esküdttörvény előtti főtárgyalás előkészítése és vezetése az esküdttörvény szakbírói tanácsát s főleg az esküdttörvény előtti elnököt illeti. A *rendfentartás*, a tárgyalás menetének a törvény szerinti megállapítása és a *bizonyítási eljárás* vezetése egyenesen az elnök kötelessége. Ő adja meg az esküdteknek a szükséges utmutatásokat s ő figyelmezteti őket kötelességeikre.

Az elnök köteles az esküdteket a tárgyalásra meghívni és pedig minden ülészakra a *szolgálati lajstromba kisorsolt 30 rendes esküdttel* szabályszerűen és oly időben megidézni, hogy az idézőlevél az esküdteknek legalább 8 nappal a főtárgyalás napja előtt kézbesítve legyen. Ha azonban valamelyik esküdtt később kapja is meg az idézést, de még a főtárgyalás előtt, köteles a tárgyalásra okvetlenül megjelenni.

A helyettes esküdtek, akik (10) a szolgálati lajstromba kisorsoltak, csak arról értesítettnek, hogy az ülészak alatt, a főtárgyalások idejében, lehetőleg lakásukon tartózkodjanak, mi után közülök csak akkor és annyi hivatik be a főtárgyalásra, ha egy vagy több rendes esküdtt akadályozva lett a megjelenésben vagy kizárattott.

Az esküdttörvény előtti főtárgyalás a következőleg megy végbe:

a) Az esküdtszék megalakítása.

A főtárgyalást, amely valamely vádlott ügyében egy meghatározott napra kitűzetett, az esküdttörvény előtti elnök nyitja meg. A megnyitást

hatalva romba döntik a csak most megalakult hatalmasságot. Ez jóllehet tönre jut, de sebjaj, újból építenek!

Igy foly le az idő alkonyatig . . .

A telt hold hidegen mosolyogva önti el méla fényét az újra siri esendben pihenő havon, hol megtört fénye ezernyi esilámba oszlik el.

Az estharang zúgása hazaszólítja a gyermekereget, hol minden ajk ezeket az örömteli szavakat hangoztatja: „ma Karácson esteje van”

Öröm dereng minden jó keresztény homlokán a mondott szavak hallatára. Napi foglalkozását kiki abban hagyja és az öröm perceit kis családjá körében élvezendő, hazasiét. De ki is volna az, ki Karácson nagyünnepnek előestéjén a kis Jézus születésére emlékeztető napon, otthon, szeretteinek körében ne tartózkodnék s ne áldozna pár órát — magába szállva — annak emlékére, ki a kereszténységért született, ki azokért élt, szenvedett és halt meg. — Nincs, bizonyára alig van! A házak ablakain öröm mosolyog ki, mely a szobában lévőket megszállta; mindenünnen vidám gyermekek ártatlan örömjaja hallatszik. — A kis család együtt ül vacsorája mellett. Étkezés után az apa és anya a szeretet hangján beszél el a figyelmes gyermekeknek a Jézuska születését, elmondván, hogy József és Mária voltak emberi szülői, kik Betlehembe menvén, mily körülmények között született Krisztus a jászolban; továbbá mint jöttek a pásztorok haza a mezőről az angyalok figyelmeztetése után, odahagyva nyájait, a született Messiás üdvözlésére s dicsőítésére siettek. . . .

Ezek után előhózzák a sokféle játékszert,

után az elnök legelőször is kihallgatja a vádlottat személyes viszonyai iránt, hogy a személyazonosság kétségtelen legyen. Ezután kezdődik meg, mindig nyilvános ülésben, a felek vagy képviselők jelenlétében az esküdtszék megalakítása.

E végből az elnök először is megállapítja, hogy megjelentek-e a beidézett esküdtek. Ha a szolgálati lajstromba kisorsolt 30 rendes és 10 helyettes esküdtt közül legalább 26 megjelent, az elnök megkérdezi a feleket, tehát a vádlót, a vádlottat s a sértettet, valamint magukat az esküdteket, *nincs-e a megjelent esküdtek közt olyan:*

1. aki a tárgyalandó ügyben maga a sértett vagy a feljelentő, vagy aki a sértettel, a vádlóval vagy a vádlóval közeli rokonságban van, — vagy

2. aki a vádlott elíteltetéséből vagy felmentéséből hasznot remél vagy kártól tart, — vagy,

3. akit ezen ügyben tanú vagy szakértő gyanánt már kihallgattak, vagy ily minőségben a főtárgyalásra idéztek, —

4. aki ezen ügyben már mint esküdtt, vádló, védő vagy mint a sértett képviselője közreműködött, — vagy

5. aki a magyar nyelvet nem érti, — vagy

6. aki testi vagy szellemi fogyatkozás miatt, vagy azért, mert bűnvádi eljárás folyik ellene, vagy csőd illetőleg gondnokság alatt van, az esküdtek névjegyzékébe sem lett volna felvehető, vagy e körülmények később merültek fel ellene.

Ha valamelyik esküdtt ellen valaki ezen okok egyikét igazolni tudja, vagy az illető esküdtt ezt maga bejelenti, ezen esküdtt nem vehet részt azon ügy tárgyalásában, sőt ha a 2 utolsó ok forogna fenn, az illetőt a bíróság az esküdtek névjegyzékéből is kltörli.

Ha senkit sem kellett kizárni, vagy a kizárt esküdtek az esküdtek helyéről távoztak s legalább 24 esküdtt maradt, vagy ha kevesebb maradt is, de a felek beleegyeznek az esküdtszék megalakításába, kezdetét veszi a *kisorsolás*. E végből az elnök által kijelölt bíró mindenik nem kifogásolt esküdtt nevével külön papírszeletre írja, felolvassa és a bíróság asztalán levő urnába helyezi. Ezután az elnök az urnában levő papírszeleteket egyenként kihuzza, a rajta levő nevet hargosan felolvassa s megkérdezi előbb a vádlót aztán a vádlottat, hogy elfogadják-e az illető esküdttet?

Ugy a vádlónak, mint a vádlottnak joga van bizonyos számú esküdttet *indokolás nélkül visszautasítani*. E nevezetes jogot azért adta a törvény a feleknek, hogy az esküdtszék pártatlansága, részrehajlatlansága minél nagyobb legyen. Oly esküdttet tehát, akit akár a vádló, akár a vádlott elfogultnak gondol az illető ügyben, egyszerűen *«visszautasítom»* szóval kihagyathat az esküdtszékéből. A visszautasított esküdttre ebben semmi megszügyenítő nincs, mert sem az *elfogadásnak*, sem a *visszautasításnak okát adni, indokolni nem is szabad*, a felek csak annyit mondhatnak: „*elfogadom*”, vagy „*visszautasítom*.”

Hány esküdttet utasíthat vissza a vádló, hányat a vádlott, az attól függ, hányval van jelen több esküdtt 12-nél? A 12-ön felül levő esküdtek közül felét a vádló, felét a vádlott utasíthatja vissza, ha pártatlan számmal vannak 12-ön felül, a vádlott egygyel többet. Hogy ez iránt vita ne

miket a kis Jézus küldött, ki szívből szereti a jó gyermekeket s nem feledkezik meg róluk soha.

Leírhatatlan az öröm, mely az ártatlan kicsinyek egész valóját átrezgeti. Önkénytelenül kulcsolják össze kis kezecskéiket s szívből eredő hangon rebegik el, hogy mily jó az a kis Jézus. Azután a karácsonfa köré gyűlnek, melynek sötétzöld ágait arany s ezüst szalagok fűzik egybe, aranyos diókkal, narancs- és citromokkal bőven megrakva. — Az ily édes meglepetések perceire még felnőt korukban is örömmel emlékeznek vissza. —

Majd abban is gyönyörködven, a nagyapa reszkető térdeihöz gyűlnek s kezeiket csókokkal elhalmozva kérik, hogy ő is beszélne valamit a Jézuska életéről, megfogadják, hogy mily jök és csöndesek lesznek.

Végre még aztán vitába is keverednek a kapott játékszerek vagy csecsebecsek minősége fölött. A dolgot az édes mama bíraskodására bízzák, miközben mindenik saját előnyére igyekezik perldöntő szavait kiérdemelni; a mindeniknek igazatodó válaszban megnyugodván, újra felkeresik játékszereiket s abban a tudatban játszik mindegyik, hogy az a legszebb, legérdekesebb, mit neki küldött a kis Jézus.

A gyermekek ez öröme mindaddig tart, mignem a jötevő álom lenyomja szempilláikat s megálmoldják azt, mit ez estén átéltek.

Boldog gyermekkor . . .

(Homonna.)

Bácskai.

legyen, az elnök előre kijelenti, hogy ki hány esküdttet utasíthat vissza.

Ha az elnök 12 oly esküdtt nevével húzta ki, aki ellen a felek egyike sem élt visszautasítási jogával, az elnök az *esküdtszék megalakítottának* jelenti ki. Ha azonban előrelátható, hogy a főtárgyalás sokáig fog tartani s nincs kizárva, hogy valamelyik esküdtt helyettesítésére lesz szükség, az elnök a 12 rendes esküdttön felül még egy vagy több *pótesküdtet* is kisorsolhat. A *pótesküdtet* épúgy leteszik az esküt s kötelesek épúgy figyelni és úgy viselni magukat, mintha rendes esküdtek lennének s ha valamelyik rendes esküdtt a tárgyalás alatt megbetegedne, vagy okvetlenül el kellene távoznia, a pótesküdtet fogják (a kisorsolás sorrendjében) annak helyét betölteni.

Hogy a ki nem sorsolt esküdtek hazamehetnek-e, vagy a törvényszéki épületben kötelesek maradni, míg egy másik ügy tárgyalása kezdődik, ez iránt az elnök intézkedik s ha a *megkezdett tárgyalás előreláthatólag az egész délelőttöt vagy napot igénybe fogja venni, hazaküldi az illetőket*, megmondván, hogy mikor kötelesek ismét megjelenni.

Ha a 12 esküdtt és a pótesküdtet ki vannak sorsolva, ekkor következnek az esküdtszék megalakításának ünnepélyes befejezése, az *eskü letétele*. Az eskütétel előtt köteles mindenki, aki a teremben van, felállani s a letétel alatt állva maradni. Az esküdtek az új törvény szerint nem mondják el az eskümentát, hanem az *elnök* mindnyájukhoz a következő *felhívást* intézi:

„Esküdjenek önök a mindentudó s mindenható Istenre, hogy az N. N. ellen folytatott ügyben az esküdtek kötelességeit hiven teljesítik, a törvényt megtartják, a tárgyalás egész menetét gondos figyelemmel kísérik, a tárgyalás alatt álló ügyről határozatuk kimondásáig másval, mint esküdttársaikkal nem értekeznek és félretéve minden kedvezést, félelmet és személyes tekinteteket, mind a vádlott ellen, mind a mellette felhozott bizonyítékokat egyenlő gondossággal és pártatlan lelkiismeretességgel mérlegelik és ebből merített meggyőződésük szerint igazságosan és a törvény értelmében határoznak.”

E felhívás után az elnök egyenként *nevükön szólítja* az esküdteket és a pótesküdteteket és mindenik felszólított jobb kezét szívére téve külön azt feleli: „*Esküszöm, Isten engem úgysegéljen!*”, vagy ha valamelyik azt állítja, hogy az eskü vallásos meggyőződésével ellenkezik a helyett ezt mondja: „*Becsületesem és lelkiismeretemre fogadom!*” E kijelentések által az esküdtek úgy tekintenek, mintha az egész esküszöveget maguk mondták volna el.

b) Az esküdtek kötelessége a főtárgyalás s különösen a bizonyítási eljárás alatt.

Az eskü letvése után az esküdtek elfoglalják a számokra kijelölt helyet, ami mindig a vádlott helyével szemközt van, hogy az esküdtek a vádlottat jól láthassák és figyelhessék.

Az esküdtek kötelessége esküjükhöz képest a *tárgyalás alatt elejétől végéig jelen lenni* s az alatt *senki mással nem érütközni*, csak *esküdttársaikkal* és az *elnökkel*, akitől bármi tekintetben felvilágosítást kérhetnek; továbbá a bizonyító eljárás alatt a legnagyobb gondossággal és lelkiismeretességgel *figyelni* úgy a terhelő mint a mentő bizonyítékokra, vá amint a bizonyít-

Jogász-bál.

Sarospatak, december 15-én.

Megsavanyodott lelkü szociológusok nem győzik eléggé hajtogatni, hogy társadalmi életünk nélküli immáron az eszményi szerepet, ellenben hajhászsa a reális haszonnal járó dolgokat, utánok veti magát, sőt még vigalmunkba is bizonyos célzatosságot magyaráz bele. Eh, ma a bál? Eladó lányoknak kiállítás a többszörű igézőnek — megvételre. Mit, jótékony célu ünnepségek? A jószívű adakozóknak versenye és tüneménye a nagyközönség kalapemelésének biztosítására. És így tovább. Ama bizonyos legöregebb emberek pedig, kik rendszerint nagyszerű memóriával (és orral) bírnak, némiképp más hurokat pengetnek ugyan, ám korántsem hizelgően. Mai fiatalság? Tudtok is ti hevülni, lelkesülni, mellékcélok nélkül vigadni! Kiegyett, taplószívű népség! Voltatok volna csak a mi időnkben! Hajpócsi bucsu — haj mádi bál — sőt haj-haj debreczeni vásár: letüntetek, elmúltatok régi jó idők.

Hát a savanyu szociológusoknak s a már csak befelé pislákoló derék öreg baglyoknak szerényen batorkodunk tudomásukra hozni, hogy halovány ideájuk sines a pataki bálokról általában s a 15 én lezajlott *jogász-bálról* különösen. Nincs, mert hiszen nem is lehet; különben nem volnának dicsőítői a letünt időknek, hanem résztvevői a szép jelennek. Az a szép pedig jelen 15-én a jogászoké vala.

Furesa nép is, kedves urambátyám, ez a mai jogászság. A paragrafusok elcsavarintásához, hogy valahogyan e paragrafusokban bujkáló kis igazsághoz hozzá ne férjen az objektív szemlélő,

Folytatás az I. melékleten.

tás befejezése után a felek perbeszédeire és az elnök fejtegetésére s végül a bíróság által hozott intézett kérdésekre a tárgyalás alatt szerzett meggyőződésük szerint s a törvénynek az elnök által megmagyarázott értelmét szem előtt tartva, lelkiismeretesen és igazságosan feleleteket adni.

Ha a főtárgyalás egy nap alatt nem lenne befejezhető, az elnök félbeszakítja a tárgyalást és másnapra tüzi ki annak folytatását. E félbeszakítás esetében az esküdtek az elnök engedelmével eltávoznak a tereméből s hazamehetnek étkezni vagy aludni, kötelesek azonban ez alatt esküjük szerint a tárgyalás alatt álló ügyről senkivel sem értekezni, még családtagjaikkal sem, valamint kötelesek az elnök által kitűzött órában a tárgyalás folytatására pontosan megjelenni. Ha valamelyik esküdt a tárgyalás folytatására későn jelenik meg, 200 koronáig, ha pedig egyáltalán nem jelenik meg, 500 koronáig terjedhető pénzbírsággal lesz azonnal büntetendő, sőt ha a főtárgyalást elmaradása miatt nem lehetett megtartani, az így okozott összes költségekben is őt mara zaltják el.

A főtárgyalás rendes menete röviden a következő.

Először is az elnök felolvastatja a jegyzővel a vádhatározatnak, illetőleg a vádiratnak a rendelkező részét. Ebből fog határozottan ki tűnni, mivel van áldolva a vádlott.

Ezután az elnök kiküldi a tanukat a tereméből s részletesen kihallgatja a vádlottat. A vádlotthoz senki más nem intézhet kérdéseket, csak az elnök, sem a vádló sem az esküdtek maguk, sem a védő semmit sem kérdezhetnek tőle, nehogy zavarba hozzák vagy önkéntelen vallomásra bírják. Még közvetve az elnök útján sem kérdezhet tőle senki semmit. A vádlottnak joga van az elnök kérdéseire is megtagadni a feleletet.

A vádlott kihallgatása után jön a tulajdonképeni bizonyító eljárás, t. i. a tanuk és szakértők kihallgatása, a felhozott okiratok felolvasása, a bűnjeltek bemutatása stb. Ennek sorrendjét pontosan meghatározni nem is lehet, ez az eset körülményeihez képest változik.

A tanukat és szakértőket szintén az elnök hallgatja ki, de már ezekhez a két szavazó bírónak, az esküdteknek s a feleknek is joguk van kérdést intézni és pedig közvetlenül, nemcsak az elnök útján. Sőt mindezen személyeknek, tehát az esküdteknek is, joguk van új bizonyítékok (tanuk vagy okirati beszerzése) iránt is indítványt tenni. Az így indítvány felelt a bíróság határoz. A bizonyítási eljárásban tehát az esküdtek már tevékeny részt vehetnek s helyesen is teszik, ha kételyeket egy-két kérdéssel már itt igyekeznek eloszlatni.

Ha a bizonyító eljárás alatt az derült ki, hogy a vádlottra valamely ok forog fen, mely a bűnvádi eljárás folytatását vagy a büntethetőséget a törvény szerint teljesen kizárja, ilyenkor a szakbíróknak joga van az esküdtek megkérdése nélkül azonnal megszüntetni a bűnvádi eljárást, illetőleg a vádlottat felmenteni és szabad lábra helyezni. Nevezetesen, ha bebizonyult, hogy a vádlott meghalt, vagy a vádló elejtette a vádat és a jogosítottak nem vették át ilyenkor az eljárást nem is lehetne folytatni s így a szakbírók egy végzést hoz, melyben megszünteti az eljárást. Ha pedig az derült ki, hogy a vádemeléshez szükséges felha-

épp úgy ért, mint bájos leányfejecskék elesavarintásához s e két véglet közt tüneményes ugrásokban lavirozva csinál mindent, a mi egyáltalán megcsinálható, elrendezhető, nyélbe üthető.

Az említett napon például tündérkertet varázsolt valahogyan, benépesítve azt gömbölyű vályakkal, pihegő keblekkel, villogó szempárok-kal s más eféle tündéri dolgokkal. Egy darab eget rögtönöztek a földön: istennőkkel és angyalokkal, megkorrigálván e tényekkel a hivatalos eget, melyből csak piszkos esőlé csurgott alá nagy gorombán. Szavamra mondom, hogy a városháza összes termei e viharedzett agg falak, sohasem láttak még olyan elegáns, vidám népet, mint a minőt láthattak volna ez éjszakán. Mert akkor sem láttak. Jótékony kezek, ugyanis, fátolt vetve mult időknek: zajos, de kissé erőszakos vigadozásaira, a midőn még esetleg fokosokkal, alapos füttykösökkel intézte a bálbizottság a bálók sorát és simította, egyenlítettte a fölmerült nézeteltéréseket, nem törődve sem a koponyán, sem a falon esett folytonossági hiányokkal — mondom, e jótékony kezek csalányszőron dekorációval, izléses drapírozással vonták be a falakat. Mert kérem a koponya növendő és kiheverője holmi csekély ütlegeknek s azóta már régen porlik bemohosodott hant alatt, de e falak, ezek ám a „laudatores temporis acti.“

De hová ragadtál, óh szent hevület, hisz ha ezt folytatjuk, a jogász-báli referáda rek-

talmazás vagy indítvány hiányzik, vagy az illető zselemények miatt a vádlottat már egyszer jogerősen elítélték, vagy hogy a tettes ezen cselekményért a királytól kegyelmet kapott vagy a cselekmény elkövetésekor még nem volt 12 éves: ily esetekben a bíróság további eljárás nélkül felmentő ítéletet hoz. Miután ugyanis ilyenkor a büntető törvény szerint a tettest úgy sem szabad megbüntetni, teljesen felesleges idővesztegetés lenne az esküdtekhez kérdéseket intézni s őket megszavaztatni, mert bármint határozatot hoznának, a bíróságnak okvetlenül fel kellene mentenie a vádlottat.

Ha azonban ezen okok egyike sem forog fen s az összes bizonyítékok előadottak, az elnök a bizonyító eljárást befejeztnek nyitvánítja. Ekkor következik az esküdtekhez intézendő kérdések megállapítása.

c) Az esküdtekhez intézett kérdések.

A törvény azért veszi igénybe az esküdtek szolgáltatását a büntető igazságszolgáltatásban, mert az esküdtek elfogulatlanabbul és megnyugtatóbban tudják mérlegelni a bizonyítékokat, mint a szakbírók. Az esküdtek ezért épen csak azt döntenek el, bűnösnek tartják-e a vádlottat abban a cselekményben, melylyel vádoltatik vagy nem? Hogy ezt a kérdést könnyebben és világosabban eldönthessék, a bíróság köteles az esküdtekhez rövid, világos és határozott kérdéseket intézni, a melyekre az esküdteknek egyszerűen igen-nel vagy nem-mel kelljen felelniök. *)

Az első s u. n. főkérdés mindig az, hogy bűnös-e a vádlott a vád tárgyává tett bűncselekményben? Ebben a kérdésben le kell írni a cselekmény tényálladékát is, hogy az esküdtek világosan értsék, miről van szó. Például ily főkérdés lesz: „Bűnös-e N. N. vádlott a gyilkosság bűntettében, mely szerint Nagy János korcsmárost 1899. december 1-én itt és itt előre megfontolt szándékkal agyonlőtte?“

Miután azonban az eset sokszor olyan lehet, hogy az esküdtek igazolva látják ugyan a ténnyt, de az előre megfontolt szándékot nem szövelhet, hogy az első kérdést ugyan nem fogadják el, de valami kisebb cselekményben elmarasztalnák a vádlottat ezért a bíróság tehet fel u. n. kiegészítő kérdést, a mi nem más, mint egy külön főkérdés. Például az előbbi esetben: „Ha nem, akkor bűnös-e a szándékos emberölésben mely szerint szándékát nem előre fontolta meg“, — vagy: „bűnös-e a rögtönös felindulásban elkövetett emberölésben?“ A kiegészítő kérdésre mindig csak akkor kell felelni, ha az az első kérdésre nem-mel felelt az esküdtek többsége. Ha ugyanis az első kérdésre igennel felelt az esküdtek, akkor meg van állapítva a tettes bűnössége az első minősítés szerint s így a kiegészítő kérdésre nincs is szükség.

Ezenkívül a törvény megengedi az u. n. pót vagy mellék kérdés feltevését is oly esetben, midőn a tárgyalás alatt valamelyik fél arra hivatkozott, hogy a tettes beszámíthatlan állapotban volt (pl. örültségben, teljesen részegen vagy jogos önvédelemben) a cselekmény elkövetésekor. Ezt ugyan, ha csak lehet mindig bele kell foglalni a főkérdésbe, de ha ez által a főkérdés igen hosszú vagy bonyolodott lenne, ily esetben

*) Angliában nem is intéznek külön kérdéseket az esküdtekhez, csak arra kell felelniök, elfogadják-e a vádlót vagy nem. Más államokban azonban mindenütt kérdéseket tesznek fel s így nálunk is, mert ily módon az esküdtek könnyebben megoldhatják feladatukat.

lám lesz a mázoló és szobafestők derék rendjének. Evezünk szebb, vidámabb tájak felé. Mert hiszen e szegény falak most ideiglenesen megfiatalodván, már jobb szemmel nézik a köztük zsbongó fiatal társaságot. (Ambár addig is nézték száz meg száz szem-üreggel.)

Kujon fekete frakkok leskelődnek sárga, rózsaszín, világoskék és fehér selymekbe burkolt rózsabimbók oldalán, kajánul rácafolván egy némely spiritisztákra, a kik szerint manapság már csak a tallér s az izmos banketaszta táncol. S a fekete frakkok nem hiába leskelődnek: fölesendül az első, az ismerkedő keringő, a búbajos forogtat megindul a makoas, fekete sziget körül, a melyet, ha hibás alapra akarnék helyezkedni, a válogotósak iskolájának neveznek el, de mivel a hibás állapot elvből perhorreszkálom, csak Madáchst idézem: Sok volt az ember és kevés volt a . . . leány!

Az első négyest 22 pár táncolta, köztük két „lady patronesse“, Molnár Béláné és Székely Elekne urnók.

A kik oly szerencsések mint mi is, hogy ösmerhetik önagságáik szoborszép királynői természetét, személyes érintkezések varázsát, libilincselő búbajos megjelenésüket: tudhatják, hogy az Olimpuszról való leszálltok mekkora impulzust adott a jókedvnek. Molnár Béláné urnó fekete selyem szoknyában, ugyan olyan színű bársony derékban csipkediszszel, Székely Elekne urnó rózsaszín selyemben emelték az öltözetek pompáját. Dienes Istvánné urhölgy — lady

lehet ez iránt külön kérdést tenni. Például a fentebb esetben: „Ha igen, nem volt-e a tettes öntudatlan részeg állapotban, vagy: „nem a saját személye ellen intézett jogtalan és közvetlen megtámadás visszaverésére használt jogos védelemben követte-e el a cselekményt?“ Az ily pót kérdésre mindig csak akkor kell felelni, ha a főkérdésre igennel felelt az esküdtek, mert ha a főkérdésre azt válaszolták, hogy a vádlott nem bűnös, akkor büntetéséről többé úgy nincs szó.

Lehetőleg minél kevesebb kérdést kell feltenni, hogy az esküdtek zavarba ne jöjjenek, de a hol az elhatározás megkönnyítése végett tanácsos valamely döntő mozzanatot kiemelni, ott épen a törvény is megkívánja a külön kérdés feltevését. Így külön kérdést kell feltenni, ha a tettes ellen a vádiratban megjelölt cselekményen kívül más cselekmény tényálladéka is merült fel; továbbá oly ok fenforgása iránt, a mely a büntethetőséget a törvény szerint megszünteti: pl. a kísérőtől való önkéntes elállás, a jogos védelem határának megzavarodásból való túllépése, vagy a mely súlyosabb, illetőleg enyhébb büntetési nem alkalmazását vonja maga után. pl. a gyujtogatásnál az iránt, hogy tudhatta-e a tettes, hogy valaki a felgyújtott helyiségben tartózkodik, vagy emberölésnél az erős felindulás iránt, valamint az iránt hogyha a tettes 16. évét még nem töltötte be, birt-e a cselekmény bűnösségének felismerésére szükséges belátással?

Hogy milyen kérdések intéztesenek az esküdtekhez, ezt mindig a vádló, tehát a kir. ügyész vagy a magánvádló indítványozza. Az általa javasolt kérdéseket az elnök felolvastatja s azokhoz úgy a vádlott, mint a védő, valamint az esküdtek bármelyike hozzászólhat s indítványt tehet azok kiigazítása, megváltoztatása vagy újabb kérdések feltevése iránt. Ugy a vádlott, mint a védő, valamint az esküdtek bármelyike hozzászólhat s indítványt tehet azok kiigazítása, megváltoztatása vagy újabb kérdések feltevése iránt. Ugy a vádlott, mint az esküdtek kérhetik a javasolt kérdések írásbeli másolatát is hogy azokhoz alaposabban hozzászólhassanak, sőt azok megfontolása végett a tárgyalás félbeszakítását is kérhetik.

Ha a kérdésekhez többé senki sem akar hozzászólni, a bíróság dönt az azok iránt tett indítványok felett s a kérdések szövegét megállapítja és az elnök azokat felolvastatja.

d) A perbeszédek és az elnök fejtegetése. A megállapított kérdések felolvasása után, előbb a vádló, azután a vádlott vagy védője elmondják perbeszédeiket, vagyis nyilatkoznak a bűnösség kérdéséről, amint a bizonyító eljárás alapján arról ők meggyőződtek. A perbeszédek első sorban az esküdtekhez intézetnek, mert ők lesznek hivatva a bűnösség kérdésében dönteni. Igyekeznek azért az esküdtek mindkét fél fejtegetését pártatlanul megfigyelni és elbíralni, melyik fél állításai felelnek meg a bizonyítékoknak és a valóságnak.

Ha a felek a perbeszédben a kérdések módosítását kérték volna, a bíróságnak joga van a módosításokat megtenni s az így végérvényesen szövegbe zárt kérdéseket az elnök ismét felolvastatja.

Ezután jön az elnök fejtegetése. Az elnöknek ugyanis a törvény szerint kötelessége az esküdtek visszavonulása előtt utmutatást adni nekik feladatuk köréről, tehát megmagyarázni nek-

patronesse — helyett két leánya Rózsa és Marcsa urhölgyek táncoltak, a kik ezüsttel áttört világoskék selyemruhában valóban vakító szépek, felejthetetlenek voltak. De ki tudná sorba szedni az összes toaletteket. Oly szépek voltak kivétel nélkül, hogy e toll szinte gyarlónak érzi magát leírásukra s inkább bele sem fog. Fájdalommal kell azonban jelentenünk, hogy két „lady patronesse“-ünk Barthos Józsefné és Meczner Gyuláné urnók hirtelen közbejött akadályok miatt nem emelhették megjelenésökkel a jogász-bál fényét.

A megjelent urasszonyok s hölgyek névsora: Adriányi Kálmánné (Tolcsva), Balogh Pálné (M.-Izsóp), Buza Jánosné, Dienes Istvánné (K.-Azar), Dongó Gy. Gézané (S.-A.-Ujhely), Finkey Ferencné dr.-né, Kuu Zoltánné dr.-né, maktári Pap Miklósné, Mattyasóvszky Kálmánné (S.-A.-Ujhely), Molnár Béláné dr.-né (Gálszécs), özv. Nagy Lajosné, özv. Szabó Károlyné, Székely Elekne és özv. Ujlaky Istvánné. — Lányok: Adriányi Elza, Adriányi Olga, Balogh Margit, Buza Margit, Dienes Marcsa, Dienes Rózsa, Dongó Jujóka, Gamesik Vilma, Geesey Etelka, Hazay Jolán, M. Pap Margit, Mattyasóvszky Sarolta, Nagy Ica, Nagy Margit és Répassy Anna.

Felülízetések a jövő számban.

Andorka.

évenként újabb alakítandó igazoló választmányba 5 tagnak szavazati lapokkal történt beválasztása. Beadatott a közg. bizottsági tag választásra vonatkozó szavazás során összesen 97 szavazat. Beválasztott a közg. bizottságba *Andrássy Sándor* gróf 89, *Meczner Gyula* id. 90, *Szerviczky Odön* 68, *Szekerák Kálmán* 87 szavazattal, kik mind az öten az előtt is tagjai voltak a közg. bizottságnak. — Az igazoló-választmányba, a szavazatok eredményéhez képest, *Malonyay Ferenc*, *Dókus Mihály*, *Molnár Béla* dr. *Mauks* *Endre* és *Ballagi Géza* dr. léptek be újra. — Öméltsége a főispán kinevezte elnökül kozmai *Kun Frigyes*t, tagokul: *Szent-Györgyi Vilmos*, *Staut József* és *Thuránszky Zoltán* dr. biz. tagokat.

A tárgysorozat fölött folytatandó tanácskozás előtt *Bányay János* szerencsi gk. lelkész-espéres biz. tag kért szót; igen lelkes beszédben ösmertette a magyarországi g. katolikusoknak azt a mozgalmát, melynek célja, hogy 200 tagos küldöttség menjen Rómába a pápához s kérje és eszközölje, miként engedtesék meg a magyarországi g. katolikusoknak a magyar nyelvnek oltár-nyelvül használhatása. Egyszersmind kérte a felszólaló, hogy a Zemplén-vármegyéből menesztendő 6 küldöttségi tag számára utiköltség címén összesen 240 fítot kegyesen szavazzon meg a Közgyűlés, — mit is ez hazafias készséggel párosult örömmel teljesített és ily értelembe, hogy t. i. a Közgyűlésnek felsőbb helyen jóváhagyandó határozata alapján a megszavazott 240 fínyi adományt a közmívelődési pénztárból utalványoztassék ki, átírt a közg. bizottsághoz.

Annak névszerint való szavazattal történt eldöntése után, hogy a gyámpénztárban kezelt árvapénzek az 1900. év folyamán a vármegye területén működő mely pénzintézetekbe helyeztessenek el, és hogy mily arányban és mily magas törvényes kamatlábra: következett a napirenden *Marosvásárhely* törvényhatóságának átírata, melyben kérte a Közgyűlést, hogy hasonló szellemben, vagyis a kvóta emelése ellen peticionáljon a Képviselőháznál. *Lengyel Endre* dr., *Wiczmandy Odön*, *Molnár Béla* dr., *Fejes István*, *Meczner Gyula* id., *Kovács Gábor* dr., *Bajusz József* id. és *Dókus Gyula*, ugyszintén a Közgyűlés elnökének nagy figyelemmel hallgatott hozzászólása után a *Meczner Gy.* részéről benyújtott következő határozati javaslatot fogadták el:

Tekintve azt, hogy vármegyénk közönsége a kvóta felemelése ellen már nyilatkozott s ebben az irányban egy a képviselő, mint a főrendi házhoz is feliratot intézett, ez előbbi álláspontjának fentartása mellett *Marosvásárhely* közönségének átíratát helyeslő tudomásul veszi.

Az alispán évnegyedes jelentésének felolvasása alkalmából főispánunk öméltsége — emlékeztetve idézvé az a páratlan jóindulatot, mit vármegyénknek egy hű fia, az 1890. I. t. c. életbeléptetése óta közüti adminisztrációnk érdekeinek felkarolásával és közzüti pénztárunk kimerült állapotának helyreállításával folyton tanusított — eindittatva érezte magát, hogy *Csörgeő Gyula*, m. kir. kereskedelemügyi államtitkárnak vármegyénk irányában gyakorolt állandó rokonszenveért a t. vármegye közönségének elnöki székéből köszönetét és elismerését

bemélyedése s a csoporsosítás a fő; az elevenesség, a külső mozgás ki van zárva, csak a lélek-állapotok nyilvánulnak a helyzetek rendjében. Nagy érdeme *Hornyay dr.-nak*, ki magas szakértelemmel, tudós- és művészlélekét mutatta be a képek összeállításában, belső és külső kompozíciójában, hogy nem kötötte magát sablonokhoz, hanem saját művészi felfogását is érvényesítette, a mennyiben a tablók javarészen az ő alkotásai voltak.

A bájos élőképek így következtek:

I. A görög világból vett kép: *Sappho* költőnőt ábrázolja, a mint szaval egy oszlopcsarnok lépcsőfokán az átszellemülten hallgató közönségnek. A repkénynyel befuttatott dór oszlopok mögött a kék tenger, *Falerno* hegyei s *Amalfi* sziklái látszanak. A lépcső talapzatán *Flóra* és *Júnó* (Nagy *Ilo*na s Nagy *Margit*) állanak, hófehér öltözetben, fölöttük a költőnő (*Molnár Béláné*) korhú, szintén tiszta fehér ruhában, mely az öltöztető művészetnek remeke; minden ráncra ugy hajlik le, hogy a festő esete, a szobrász vésője jobban s szebben nem képzelhetné; diszkrétül látni engedte a plasztikus váll- és gömbölyű karformákat; babér-koszoru koromfekete haján, melynek egy része szabadon hagyottan vállára omlik; kezében lant, fénylő szemei szinte csillogni látszanak a lelkesedéstől, a mint ajkait szavallatra nyitja.

A lépcsőfokon ülő helyzetben két görög nő (*Bajusz Józsefné* és *Kellner Bella*); az előbbi rózsaszinnel diszitett halványkék, az utóbbi arany-zsinóros fehér selyemben. Egy virágfűzért kötnek s tartanak *Sappho* lábai előtt. Az emel-

rését nyilvánítsa, — mit is a Közgyűlés helyesléssel és éljenzések közt vett tudomásul.

Ezek során az első napi közgyűlés déli 12 után az elnökölt főispán éltetésével véget ért.

(Vége köv.)

Vármegyei ügyek.

Az igazoló-választmány f. hó 22-én tartott ülésén vette elbírálás alá a tolelvai kerületben megtartott törv.-hat. bizottsági tagválasztás ellen benyújtott felebbezést, minek tárgyalása után a választást megsemmisítette. Az új választás határnapjának kitűzése iránt az alispán fog intézkedni.

Korona és fillér. A belügyi m. kir. minister, egyetértve a pénzügyi kir. ministerrel, értesítette a törvényhatóságokat, hogy az 1900. jan. 1-től életbelépő koronaértékben való pénzszamadások során a korona hivatalos jegye: *K.* míg a fillér jegye: *F.* lesz, a koronaérték hivatalos rövidítése pedig *k. é.*

A váltóknak korona értékben leendő kiállítására tekintetében megjegyzendő, hogy 1900. jan. 1-től az osztrák értéknek „o. é.” jelzése, vagy egyéb bármilyen jelzése *okvetetlenül elhagyandó* és a korona szó mellé semmiféle jelzés sem teendő, különben a váltók nem lennének bankképesek és elfogadtatni nem fognak. A kir. pénzügyminiszter 85116/99. számú rendelete szerint 1900. január 1-től fogva csak az olyan bélyeges kincstári váltóúrlapok használhatók, a melyeken a váltó keltezésére szolgáló helyen az évszám jelzés az eddigi 18 . . . számjegy helyett 1 . . . számmal van jelölve. A most forgalomban levő váltóúrlapok, tehát, a melyek a keltezésre szolgáló helyen még 18 . . . számjeggyel vannak ellátva, az 1899. dec. 31-én tul kiállítandó váltóknál már nem használhatók. Az új váltóúrlapok 1899. december 15-ike óta mindenütt kaphatók.

Az „Állategészségügyi Értesítő“-ből.

Vármegyénk területén még ez időszert is a következő községek, azok melyekből ragadós száj- és körömfájás miatt Ausztriába az illető betegségre fogékony állatok nem szállíthatók: *A) a bodrogközi járásban:* Ag-Csernyő, Bodrog-Szentes, Karsa, Lácza, Riese, Semjén; *B) a gálszécsi járásban:* Gálszécs, Hardicsa, Magyar-Izsep, Nagy-Ruska, Tőke-Terebes, Tussa, Vése; *C) nagymihályi járásban:* Berettő, Szalók; *D) a s.-a.-ujhelyi járásban:* Bodzás-Ujlak, Borsi, Czeke, Garany, Hosszuláz, Imreg, Józseffalva, Károlyfalva, Kiszte, Kis-Toronya, Lasztócz, Magyar-Jesztreb, Sárospatak, Szöllőske, Zemplén; *E) a szerercsi járásban:* Berzék, Girines, Mező-Zombor, Rátka, Sajó-Kesznyéten, Tisza-Lucz; *F) a tokaji járásban:* O-Liszka, Tokaj, Vámos-Ujfalú; *G) a varannai járásban:* Koles-Hosszuzmező Kőporuba és Varannó.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1899. dec. 17-től—dec. 24-ig a) házasságot kö-

kedett oszlopcsarnokban görög delnő (*Thuránszky Lászlóné*) arany zsinórral ékesített piros selyemben, egy oszlophoz támaszkodva figyel, — előtte barátja (*Thuránszky Zoltánné*) halvány kékben lelkes tekintettel egy borostyán-koszorút nyújt a szavaló költőnő felé. A baloldalon áldozatot hoz a szent tűz előtt egy aed-pap (*Almássy Béla*) és két görög férfi (*Bajusz József* s *Okruczky Zoltán*), ámulva tekint *Sappho* feleséges alakja felé. Oldalt sziklák és déli növények. — Hatásos, gyönyörű szép kép volt!

II. A második élőkép: „*Troubadour*, mint orvos.“ Szintere az olasz éghajlat. Hatalmas nagy aranyos rámából mindnyájunkban rokonérzést keltő kép néz felénk. Pamlagon fekszik egy kedélybeteg nő (*Ehlert Gyuláné*) kék selyem ruhában; mellette összetett kezekkel imádkozik aggodó egyik nővére (*Bajusz Józsefné*) fekete csipkével diszitett kék selyem ruhában; oldalt előtte vigasztaló sugárért égre szegzett tekintettel az ifjabb nővér (*Dongó Jujóka*) rózsaszín selyemben, fekete bársony pántokkal. Egy ősz pap (*Staut József*) borongó tekintettel nézi a beteg, kinek lábánál térdel a „*troubadour*“ (*Bajusz Andor*) gitárt tartva kezében — mialatt a szin-falak mögött meghatóan mélabus hangon éneklí „A napkelet gyöngye“ c. szonettet *Fedák*. A gondolat és ábrázolás egyaránt megkapó, tündéres látvány volt.

III. Az utolsó tabló kerti jelenetet ábrázolt, roccoco-stilben. — Nagy ernyő alatt kártyázik két kedves tagja az uri társaságnak (*Mauks Juliska* és ifj. *Meczner Gyula*); a háttérben a ház ura (*Dókus Gyula*) pezsgőt tölt két kedveskis ba-

tótt: 1 pár; b) kihirdettetett: 2 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 12 esetben, d) elhalálozott: 3 egyén.

Levelezés.

Varannó, dec. 19.

Tekintetes szerkesztő ur!

Legfőbb ideje már, hogy hirt adjak városunk falai közt zajtalanul tovafolydogáló társadalmi életünkről, mely nem vet kimagasló hullámokat, de a humanizmus és az igazi hazafiság talaját táplálja és termékenyíti.

December 16-án a *gyermekszineloadás* alkalmából igen szép számú közönség gyűlt egybe a „Magyar Korona“ vendéglő nagytermében, hogy az áll. isk. növendékeit három kis egy felvonásos vígjátékban való fellépésük alkalmával megnézzék és meghallgassák. A 19 növendék nyílt tanúságot tett a mellett, hogy még az ily idegen ajku környezetben izolált városka áll. iskolájában is kellőképp elsajátíthatja a nép gyermeke édes hazánk nyelvét, ha az arra való törekvés komoly az illetékes tényezők részéről. Felvonások közt két gyönyörű előképet mutatott be a klaszszikus mithosz korából *Strompf Pálné* öngyűsége, kinek nemes lelkü, fáradhatatlan buzgóságát a közönség frenetikus tapsokkal jutalmazta; mert annyi báj, kellem és szépség, mennyit öngyűsége egy-egy ilyen képbe bele tud vinni, az e téren sokat látott színházlátogatót is gyönyörrel tölti el. Fogadja ő nagysága itt is a jótékony célt munkálók legforróbb köszönetét.

Az előadás a kisededő karácsonfája részére szép jövedelmet hozott, melylyel később lesz szerencsém beszámolni; most csak annyit, hogy az összes bevétel 135 ft 90 kr. volt.

Az előadás után táncra perdült a fiatalok s a reggeli órákig kitünő animóval mulatott. A táncoló hölgyközönség sorában ott voltak: *Antalóczy Margit*, *Bodor Gáborné*, *Füzesséry Elza*, *Strompf Pálné*, *Sztankó-nővérek*, *Martyák Miróslávné*, *Pikna Vilma*, *Nersse Gyuláné*, *Simonovics Ignác*, *Simkovics Emma*, *Zselvay Ida*, *Landeszmáné*, *Friedman Vilmosné*, *Klauzer Emilné*, *Lichtenstein Ilona*, *Lefkovics Kati*, *Fodor A. stb.*

A jótékonycéla való tekintettel felülfizettek: *Rónay Alb.* 20 ft, *Csöke József dr.* 2 ft 60 kr., *Füzesséry Pál* 2 ft 60 kr., *Diószeghy János* 2 ft 50 kr., *Füzesséry György* 1 ft 40 kr., *Pereszély István* 1 ft 20 kr., *Werner Gyula* 1 ft 20 kr., *Spinelly Károlyné*, *Viszlóczy Adolf*, *H. dr.*, *Strompf Pál*, *Loisch Béla*, *Marlyik M.*, *Lehóczky Mik.*, *Tain Istv.*, *Strasser A.*, *Guzeo Frigyes* 1—1 fítot, *Lampel N.* 1 ft 60 kr., *Friedmann Vilmos* 2 ft, *Takács Istv.* 1 ft 60 kr., *Bunyaciczkiné*, *Plaveczkiné* 20—20 kr., *Jesztrebényi* 50 kr., *Ligeti, Fodor* 40—40 kr., *Sztankó László* 60 kr., *Földes A.* 50 kr., *Ureczky Béla*, *N. N.*, *Pikna Pál*, *Goldperger*, *Lefkovics M.*, *Makovics József* 60—60 kr., *Szirák* 10 kr. Fogadják a nemes keblü felülfizetők a kisededek nevében az óvoda vezető legforróbb köszönetét.

Ugyancsak e hó 17-én a szomszéd *V.-Csemernye* rk. hitközsége ült magasztos ünnepet, a mennyiben nagy áldozatokkal ujonnan épített iskolaépülete felavatását tartá meg. *Szkiba*,

rátőnjének (*Meczner Juliskának* és *Szent-Györgyi Sárkának*), oldalt pedig koszorút kötnek, szerelemről suttognak a társaság többi tagjai (*Füzesséry Ilma*, *Polonyi Ilo*na és *Ambrózy Agoston*). — E kép a fényes öltözékeknek egész csoportját mutatta. *Mauks Juliska* kékvirágos fehér selyemben, *Meczner Juliska* piros atlasz szoknyában, fehér alapon piros rózsákkal és piros gazéval diszitett tünikkel és vatóval, *Szent-Györgyi Sárka* égszinkék nehéz selyemben, kék virágos rózsaszín tünikkel, *Füzesséry Ilma* türkisz-kék szoknyában, világos rózsaszín alapon piros rózsákkal és *Polonyi Ilo*na piros szoknyában krém-alapon pirosrózsás tünikkel. — E ragyogó látványosságot kiegészítette a *Dókus Gyula* férfi-jelmeze, arany-paszományos ssötét ruha, rajta fehér csipkegallér, drágaköves-gombok mindenütt; *Meczner Gyula* piros brokátban, *Ambrózy Agoston* kék és sárga jelmezben, s mind a hárman roccoco-parókával.

E képet egy változat követte, a melyben ugyanazok a hölgyek és urak szerepeltek s a mely egy rögzített menüet ábrázolt.

A tabló a kort híven és értelmesen jellemezte; a jelmezek mintaszerűek voltak, a szereplők bájosak is, kedvesek is.

Azt a benyomást, a melyet e két gyönyörű est gyakorolt reánk, s a melyet visszasírunk, teljessé teszi az a közönség, a mely a színházat betöltötte. Városunk előkelősége eljött segédkezni a jótétemény sikeréhez. Hála nekik, azoknak a szegény kis gyermekeknek a nevében is, a kik még ezt kifejezni nem tudják.

Vehéz új plébánosa, áldá meg az épületet, teljes egyházi díszben vonulván ki a templomból a nép élén az iskola helyiségébe. A megáldás után hosszú oktató beszédet intézett az iskolateremben összegyűlt hívekhez és a teljes számban megjelent iskolás növendékekhez, hangsúlyozván a vallásos és hazafias nevelés szükségességét; majd intette a népet ama kötelességre, melylyel tartozik gyermekei érdekében az oly kiváló hivatásszeretettel működő tanítója: Spák János iránt. Végül a gyermekesereg elénekelte a Szózatot hazai édes nyelvünkön, mit a jelenlévő hívek papjokkal egyetemben s több vendéggel igazi hazafias lekesedéssel hallgattak meg.

A megáldás után Spák tanító új lakásán gyűltek egybe a meghívott vendégek ebédre, melyen Székiba plébános Bubics püspökre, — Ureczky Béla a háziúr, — Zseltyay B. az új otthon gazdájának ügybuzgalmára, — Diószeghy az áldozatkész népre, Lampel a közigazgatásnak, mint az iskolázás legjelentékenyebb faktorának kiváló buzgalmu tisztviselőjére, Diószeghy szolgabíróra emelt áldomáspoharat.

Az összegyűltek csak az esteli órákban hagyták oda a vendégszerető háziúr új otthonát.

Beh kár, hogy ily ünnepet nem rendezhet járásunk sok más községe is, hol az iskolaépületek rondsága akadályozza a népnevelés áldásos hatását. Juszko-Volya község meg éppen egy éve és négy hónapja hiába várja állami tanítója megérkezését, dacára, hogy ez idő alatt pusztán és üresen áll az új, a célnak teljesebb megfelelő áll. isk. épülete.

Mily helyreépíthetetlen veszteség ez a tanügyre!

Hírek a nagyvilágból.

Mahmud pasa, a szultán sógora, Konstantinápolyból két fiával megszökött és Franciaországba érkezett. Mahmud pasa a reform-párt feje s mint ilyen nem érezvén életét biztonságban, kénytelen volt Konstantinápolyból elmenekülni.

Ausztriában a Clary-minisztérium, mint hogy a Reichsrathban nem tudta biztosítani a Magyarországgal tiz évre szóló gazdasági kiegyezéshez szükséges többséget, a csehnek nyomásának engedve, beadta lemondását. Öfelsége a lemondást elfogadta. Az új kormányelnök Wittek dr. vasuti volt miniszter lesz, a ki, mint-hogy az alkotmányos gépezet osztrák részen felmondotta a szolgálatot, császári rendelet alapján kezd Ausztria kormányzásához.

Dél-Afrikában a sors átka nehezedett az angol fegyverekre. A csatatereken kudarc kudarc után üldözi és éri a büszke Albiont. A hadi szerencse állandó és hű szövetségese lett a búr fegyvereknek. Angliában mérhetetlen izgatottság vesz erőt a kedélyeken, amin úgy vélt segíteni az angol királynő, hogy a Dél-Afrikában most már 150,000 főnyire szaporított angol haderő főparancsnokait az angol hadsereg két diadalkoszorus tábornagyát Roberts és Kirebner lordokat nevezte ki, a kik gyorsjáratu gőzhajók már utban is vannak Dél-Afrika felé, hogy Anglia részére hódítsák Fortuna istennő kegyét.

Goethe Faustja két lelket érzett magában. Ez esték alatt mi is. Az egyik lelkünk *gyönyörködött*, s a másik *örült* annak az *örömmek*, a mely majd akkor fog bekövetkezni, ha ezek a szegény kicsinyek és a női iparoskoda megkapják a szép segédelmet.

A természettudósok azt állítják, hogy a legbecsesebb ásvány a gyémánt: annak van a legtisztább fénye. En meg azt állítom, hogy a *könyörület* még abban is felülmúlja a gyémántot, hogy önzetlen tisztasága mellett — *meleg!*

Lord Byron igazad van! A legelső földi isten: a női szív jósága!

Hám Sándor dr.

Ha én.

Ha én megtalálnám
Azt az üdvösséget,
Mely a földön terem,
Lányszemekből ébred,
Odaadnám érte
A nagy mindenséget.

De ha rátalálnék
Annak a nyitjára,
Hogy hűség is volna
Abba a leányba:
Még ezt az üdvöt is
Odaadnám hozzája.

Szeretem.

Szeretem a világot,
Eszményeit, porát,
Az örök jégvidéket,

E közben hire érkezik, hogy Methuen lord tábornoknak felmentő hadtestét a burok bekerítették.

Hírek az országból.

Ferenc Ferdinánd fhg., a korona és a trón várományosa, f. hó 18-án ülte meg születése napjának 36-ik évfordulóját.

A szent év. XIII. Leó pápa az 1900. évet „szent év”-nek jelentette ki. A magyar katolikus egyház a szent évben és pedig Szent-István napján fogja megünnepelni fennállásának kilenc százéves jubileumát.

Vasary Kólos bíboros hercegprímás a telet Budapesten tölti. Karácson első napján a Mátyás-templomban ünnepi nagy misét mond, teljes papi segédlettel.

Koronaügyész. Hammersberg Jenő budapesti kir. főügyész koronaügyészé nevezte ki a király. A koronaügyész hivatása az, hogy a kir. kuria előtt szóbeli uton tárgyalandó büntető ügyekben, ugyszintén a bírák fegyelmi ügyében a közzvádlói tisztet betöltse.

A kvóta tárgyalás, mivel Ausztriában a kormány megbukott, levétetett a Képviselőház napi rendjéről. Karácson után az ujonc-megajánlásra és a véderőre vonatkozó törvényjavaslat kerül tárgyalás alá.

Felhívás előfizetésre,

a „Zemplén” 31-ik évfolyamára.

Lapunk a jövő 1900. év küszöbén pályájának harmincegyedik életévébe lép.

Elfogultság nélkül mondhatjuk talán s bizony nem dicsekvés kedvéért, hogy küzdelemmel teljes harminc évi pályafutása alatt kétségtelen bizonyosságát nyújtotta annak, hogy hivatott is, képes is az életviszonyokkal küzdeni és megküzdeni.

Most tehát, midőn a harmincegyedik év küszöbén állunk, hálánkat és köszönetünket fejezzük ki pártfogóink, a t. vármegye közönsége és olvasóközönségünk előtt mindig szives támogatásukért.

A multból merített bizalommal tekintünk a jövő elé. Reméljük, hogy a nagy és díszes közönség az ő nagyrabecsült rokonszenvét — a mit kiérdemelni ezután is legfőbb kötelességünknek tartjuk — a jövőben sem fogja megvonni mitőlünk.

Lapunk, a „Zemplén” iránya és törekvése ezután is az marad, a mi eddig volt: a *közérdekek fejlesztése*, — az ut is, melyen haladni fogunk, lesz, mint volt: a *részrehajlatlan igazság útja*.

Figyelmünket ki fogjuk terjeszteni mindarra, a mi a jól megértett és felfogott közérdekek összeköttetésben áll s

A forró Szaharát;
A büntől terhes embert,
Ki jár itt görnyeteg
S a csillagig kinyúló
Magasztos lelkeket.

Hevit minden törekvés,
Verejtékhumlás,
Mely a ködös jövőbe
Csapást tör, utat ás;
Tisztelt egyként előttem
A ráspolyos tenyér
S a lány, finom, fehér kéz,
Ha munkás, nem henyel.

Becsült szemembe bármi
Alárendelt dolog
S a fáradorra mindig
Áldással gondolok,
Mert látom: érzi, tudja
Akármilyen sorsba van:
Előholt az, ki tétlen,
Tunya s dologtalan.

De küzdjön bármi szörnyen,
Ki csak haszonra tör,
Kit lélek nem vezérel,
Csupán kincsesség gyötör
S ki e botor mámornak
Elkábult részege,
Szánom bár — azt az embert
Nem nézvem semmibe.

(Kovácsvágása).

Janka Károly.

nem fogunk visszariadni soha az igazság kutatásától és megmondásától; azonban óvakodni is fogunk, hogy az egyes érdekeket a közérdekkel össze ne zavarjuk és óvakodni fogunk, hogy az igazmondást a kicsinyes és visszatetsző személyeskedéssel ne azonosítsuk.

Közérdekű dolgok és kérdések megvitatásától, objektív bírálatától, a mi lapunk soha nem fog elzárkózni.

És bár mindenkor csakis legjobb meggyőződésünk szavát követjük: távol fogunk állani attól, hogy ítéleteinket csalatkozhatatlanoknak tartva, az elfogultság kínai falával vegyük körül magunkat. Bárkitől és bárhonnán jövő véleményt — ha közérdekű s tudjuk kitől ered — mindenkor készséggel közléteszünk, ha csak azt lapunk hátsábjaira nem illő hangja ki nem zárja.

Közérdekű és szakzerű cikkelyeken kívül a *vármegyei és helyi érdekű ügyek* fogják ezután is uralni lapunkat.

Hangzatos szavakkal nem akarunk feltűnést hajhászni, terjengős ígéretekkel nem állunk elő.

A mi legfőbb dicsekvésünk a nagy közönség ragaszkodása; a mi legfőbb törekvésünk ezt a ragaszkodást hűséggel továbbra is kiérdemelni.

Még egyszer köszönetet mondva *harminc* éven át és folyton tartó szives jóindulataikért, kérjük jövőre is nagyrabecsült támogatásukat.

Lapunk előfizetése is, habár a „Zemplén” kétszer oly nagy terjedelemben jelenik meg hétről-hétre, mint a más heti lapok, marad, mint volt

Egész évre: 12 korona.
Félévre . . . 6 korona.
Negyedévre: 3 korona.

Az előfizetések a „Zemplén” kiadóhivatalába címezve küldendők.

S.-A.-Ujhely, 1899. dec. 23-án.

A „Zemplén” szerkesztőstige
és kiadóhivatala.

Különfélék.

— **T. olyasóinknak boldog karácsoni ünnepeket kívánunk!**

— **A „Zemplén” mai száma** 16, azaz tizenhat oldalnyi terjedelemben adatott ki, mit azért említünk föl, hogy eddig a lap életében „Zemplén”-ünk mai számával érte el a legnagyobb terjedelmet.

— **Királyi adományok.** Öfelsége a király, kabinetirodája útján, Bobák Vazul petkőzi tanítónak 15 ftnyi — özv. Szakala Erzsébet agyagos lakosnak pedig 10 ftnyi legkegyesebb adományt küldött.

— **Ünnepi követ.** A sárospataki főiskola tanárkara S.-A.-Ujhelybe Pataky Jánost, a főiskolának egyik jeles növendékét, küldötte ki karácsoni ünnepi követül, kit is a kegyes híveknek szerető gondjába szívesen ajánlunk.

— **Kinevezések.** A vallás- és közokt. miniszter Barta János cselei tanítót a gálszécsi, Kerezsák Gusztáv okl. tanítót pedig a cselei áll. elemi iskolához kinevezte.

— **Személyi hir.** A nagy lapok útján bejárta az egész országot a hire annak, hogy *Nátalussy Kornél*, a n.-várad kir. tankerület főigazgatója, kit a jászói premontrei rend a súlyos beteg *Benedek Ferenc* jászói prelátus mellé „coadjutor”-nak választott, még pedig a prelátusi szék jogutódlásával, betegeskedésre történő hivatkozással értesítette a pr. rend perjelét, hogy koadjutori megválasztásáról lemond — és hogy e miatt a premontreieknek Jászón egybegyűlt káptalanja abban állapodott volna meg, hogy Husvét után új választást tart. A tény nem így van, hanem — mint lapunkkal illetékes körökből közlik, — az a való hogy amennyiben a koadjutor-jelöltnek első helyre megválasztott főigazgató betegeskedése muló jellegű s így egészségének helyreállása a jövő év Husvétjáig bizvást remélhető: csak abban az esetben fogadná el a rendi nagygyűlés *Nátalussy* lemondását és fogna új választáshoz, ha koadjutor egészségi állapota a várakozásra kitűzött négy teljes hónap leforgása alatt sem fordulna jobbra. Remélvén istentől a legjobbakat, a dolog ilyen állása szerint tehát szó sincs arról, hogy a rendi tagokat új választással farsztani és izgatni kellene!

Folytatás az III. melékleten.

— **Polgármesteri vacsora.** Nagy-kászonyi Székely Elek polgármester f. hó 28-án vacsorát ad, melyre a meghívókat most küldik szét.

— **Szilveszter-est.** A vármegyei kaszinó Szilveszter estjén saját termeiben tánmulatságot rendez. A meghívók ugyan már szétküldettek, de azért még vannak készletben is, s így azok a kaszinói tagok, kik vendégeiknek nyomtatott meghívókat kívánnak küldeni, olyanokat még kaphatnak a kaszinó titkáranál.

— **A jó sziv a szegényeknek.** Wallisz Gyuláné grófné rendes évi adományából ma délután 3 órakor a rk. fiúiskola helyiségében 90 helybeli szegényt fognak pénzbeli segítségben részesíteni. Ezenkívül a szegények az úgynevezett „Szt.-Antal perzselye“-éből kalácsot is kapnak.

— **Karácsoni ünnepek.** Folyó hó 22-én a *Carolineum* leánynevelő intézetben lélekemelő karácsoni ünnepet rendeztek, melyért a főérdem a főnöknőt és t. *Kresszel Maximiliána* nővért illeti. Ez ünnep tulajdonképp a népiskolának és dedónak volt szentelve és karácsoni játékokból meg alkalmi énekek szabatos előadásából állott. A szép ünnep végén minden népiskolás és dedós gyermek ajándékot kapott. — Ugyanekkor volt a rk. elemi népiskolában a ruhakiosztás ünnepe, a melyen 16 fiú, és 12 leány teljes téli felszerelést kapott. Az ajándékokat nagyobb részben Wallisz Gyuláné grófné adományából és a rk. hívek összegyűjtött filléreiből vették. Mind a két ünnepen ft. *Katinszky Géza* rk. plebános, szentszéki tanácsos, intézett a növendékekhez és gyermekekhez szép alkalmi beszédeket.

— **A vármegyei házi táncmulatságról.** A folyó hó 19-én mentartott második esti jótékony célú műkedvelői előadást — mint ezt a szinlapok is előre hirdették — vármegyei házi összes termeiben táncmulatság követte. A szinhaban megjelent díszes közönség, részben még előadás közben, részben közvetlenül a függöny utolsó legördülése és a szereplőket jutalmazó utolsó taps és „éljen“-ek elhangzása után átsietett a vármegyei házában erre az alkalomra átengedett termeibe s mire a szereplő műkedvelők is megjelentek, már egy ragyogó kép tárult szemük elé, a legszebb „tableau“ melyet csak képzelni lehet, mert egy képen mutatta be városunk és vármegyénk legszebbjeit. És hiába esalta ki *Lukács Károly* hegedűjéből a legszebb hangokat a „souper“ alatt, az asztalbontás még éjfél előtt bekövetkezett és a táncra vágyó fiatalság egy felette ritmikus keringő hangjai mellett táncra perdült és járta a legjobb kedvvel a kora reggeli órákig. Igazán méltó befejezése volt e fényes, káprázató est a minden tekintetben sikerült műkedvelői előadásoknak. A négyeseket 24 pár táncolta. A jelenvolt hölgyek közül a következők neveit sikerült följegyeznünk. **Asszonyok:** Ambrózy (Miskolc), ifj. Bajusz Józsefné, Bariss Arpádné, Dongó Gy. Gézáné, Dókus Gyuláné, Ehlert Gyuláné, Füzesséry Tamásné (N.-Mihály), Kőszeghy Józsefné, Mauks Arpádné (A.-Hrabócz), Meezner Gyuláné, Molnár Ilona, Molnár Béláné (Gálszécs), özv. Nagy Béláné, özv. Nemthy Ödönné (K.-Ruszk), Pilliss Lászlóné, Szerdahelyi Vincéné (Rad), Thuránszky Zoltánné, Wiczmandy Ödönné (Buttka), Walter Lászlóné, Wieland Lajosné, — **Leányok:** Ambrózy Ilona (Miskolc), Dongó Jujóka, Füzesséry Emma és Ilma (N.-Mihály), Mauks Juliska (A.-Hrabócz) Marikovszky Ilona (T.-Terebes), Meezner Marianna és Ica, Nagy Margit és Ica, Nemthy Mariska és Anna, Szent-Györgyi Sárika, Szerdahelyi Adrienne (Rad) Wiczmandy Marianna (Buttka). — t.

— **Az újévi gratulációk megváltására** fölkerjük a „Zemplén“ t. olvasóközönségét. A kik elfogadják, immár a kilencedik év szokása szerint, azt a szép gyakorlatot, hogy jó barátait és ismerőseiket lapunk útján keresik föl a boldog-ujév kívánásával s egyszersmind bizonyos váltságösszeget az ujhelyi árvaház-alap gyarapítására kiadóhivatalunkhoz befizetnek: kettős célt érnek el; egyrészt, hogy a jobbára terhes újévi üdvözlést, az illedelem megsértése nélkül, mellőzhetik; másrészt: hogy az emberi nyomor enyhítésére, valláskülönbség nélkül, áldozatot hoznak. Mindazokat tehát, kik a konvencionális B. u. é. k.-t magukon cipelő biléták gyártásánál többre becsülik a jótékony gyakorlatát: most is bizalommal kérjük, sziveskedjenek váltságukat a „Zemplén“ kiadóhivatalához annak idején eljuttatni. Mi pedig mindazok nevében is, kik újévi gratulációkat az ujhelyi árvaház javára megváltják, már az ez évi dec. 31-én megjelenő számunkban kifejezést adunk újévi köszöntésüknek. A „Zemplén“ szerkesztősége és kiadóhivatala ezennel megnyitják az adakozást négy koronával. — Új évi gratulációját 2 koronával már megváltotta *Thomán Dávid* dr. t. barátunk és munkatársunk Ungvárról.

— **Karácsoni vásár.** A december 21-iki

ujhelyi országos vásárról kevés a feljegyezni való. Hiába volt jó fagyos út, nem volt olyan népes mint azt vártuk volna. Az iparosoknak és kereskedőknek, leszámítva a krisztkindli és élelmicikket árulókat, gyenge vásárjuk volt. 1057 darab felhajtott marhából elkel 561 darab, az eladásra került 913 darab lóból pedig megvettek 105 darabot. Lopásról a rendőrség nem értesült. Zsebtolvaj is csak kettő került a kóterbe.

— **Dalosaink estéje.** Nagy plakát hirdeti Ujhely város közönségének, hogy a városi „dalárda“ a jövő január hó 6-án, a „Magyar király“ vendéglőnek arra az alkalomra egygyé alakított étkező és kávéházi helyiségében dalos estét rendez. A dalos estét tánc fogja követni. Ennek az előreláthatóan pompás sikerű mulatságnak nem kell reklámot csinálni.

— **Ifjusági hangverseny.** Az ujhelyi főgimnázium felsőbb osztályainak ifjusága, értesülésünk szerint, a farsang folyamán hangversenyt fog rendezni, a melynek jövedelmét a szegény tanulókat segítő egyesület javára fogják fordítani.

— **Fekete karácsonunk** van ismét. A hónap körülötünk semmi nyoma. Már egy hete, hogy minden nap ragyogó időre viradunk. Egész nap 4–5 fokos hideg esupán, melyet szemképrátató fénnyel ragyog be a decemberi nap sugara.

— **Zenevizsgálat.** Szathmáry A. zeneiskolája növendékeinek félévi vizsgálat folyó hó 31-én d. u. 3 órakor a vármegyei háza dísztermében fog végbemenni, melyre az igen tisztelt szülőket és zenekedvelőket szívesen látják.

— **Régi levélbélyegek beszüntetése.** Az új koronaértékű postai értékeik forgalomba bocsátása alkalmából a régiak a jövő év első hónapjaiban elvonatnak a forgalomból. Erőből a közönséget azzal a megjegyzéssel értesítjük, hogy a régi értékekkel teljes készlete most a posta- és táviróhivatalokhoz küldetett ki, a mi alkalmul szolgál arra, hogy különösen a bélyegyűjtők az eddig használt postai értékek legkülönbözőbb fajtáit bármely postahivatalnál beszerezhetik.

— **Halálozás.** Emőkei *Janik Ferenc* és neje *Semsey Rózsa* mélyen szomorodott szívvel jelentik úgy saját, mint a nagyszámú rokonság nevében is, hogy a felejthetetlen jó édes anya, anyós, nagynya és rokon, néhai emőkei *Janik Agostonné*, utóbb *Ottó József* m. kir. honvédelezredes özvegye, szül. négyesi *Szepessy Etelka* úrnő, folyó évi december hó 19-én, életének 74-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A drága halott hült tetemei folyó hó 21-én d. e. 11 órakor Kassán, a kovácsutcai 43. sz. házban, az ev. ref. egyház szertartása szerint megáldatván, Rozgonyba szállították, ott ugyanaznap délután 2 órakor ismét megáldatván, a családji sírkertben helyeztettek örök nyugalomra. — Aldás és béke lengjen drága hamvai fölött!

— **Városi kaszinóból.** A városi kaszinó a múlt héten tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy szokásos és mindig kitünő sikerű és népes bálját az ideai farsangon is megtartja. A bálrendezés munkálatainak keresztülvitelével a *Matyasovszky Kálmán* elnöke alatt *Gnädig Lipót*, *Staut József* és *Schmidt Lajos* vál. tagokból álló vigalmi bizottságot bízták meg. A bált valószínűleg febr. hó első felében fogják megtartani.

— **Hosszabbodnak a nappalok.** Dec. 21. és 22-ike között a földünk fölött ragyogó nap fordított egyet addig követett világ-politikáján s most már minden 24 óra lefolyása alatt nappal pereről-perere hosszabbodó időt át fogja legeltetni sugarait földünkön, vagy, mint közönségesen mondani szokás, minden nap hosszabbodik a nappal egy tyuklépésnyivel.

— **Utolsó nap.** Az egy és fél krajeárosok beváltásának utolsó határnapja: 1899. dec. hó 31-ike.

— **Gyógyszertári jogadományozás.** *Rác Ernő* földünknek megengedte a belügyminister, hogy Uj-Pesten új (4-ik) gyógyszertárt állíthasson.

— **Villamos világítás Szerenosen.** *Beck* és *Fischer* szerenosi műmalomtulajdonosok a képviselőtestülethez ajánlatot nyújtottak be és hajlandóknak nyilatkoztak Szerenosen a villamos világítást bevezetni.

— **A jégpályáról.** Hogy karácson közelésére az idő meghidegült s kemény jégpáncél képződött a vizek tükre, járja ismét a kedves és hasznos sport, a korcsolyázás. Az időjósok nagyon emelgetik megint az enyhe telet. Hát: vigyázzunk és használjuk ki jól a jeges napokat!

— **Betörés.** A múlt héten éjnek idején *Fisch Adolf* hajnal-utcai szatócs boltjának külső ajtaját ismeretlen tettesek felfeszítették; a mikor azonban a belső üvegajtóra került volna a sor,

megszólt a szatócs lakoszobájába vezető vilamos csengő, az alvók felébredtek s nagy lármát csaptak, mire a zsványok, mielőtt loptak volna, elmenekültek. A szatócs állítása szerint hárman voltak a betörők a kiknek areuk be volt kormozva. A rendőrség és esendőrség együttesen nyomozza a gazembereket. Eddig semmi eredmény nincsen.

— **Fiatallal.** Gálszécsen történt napokban, hogy *Klein Adolf* terménykereskedőnek *Armin* nevű 17 éves fia, azzal a kéréssel állított be az atyjával jó viszonyban és üzleti összeköttetésben álló *Weinberger Adolf* faterkedőhöz, hogy nehány órára sürgős fizetés teljesítésére küldene atyjának kölcsön 400 forintot. *Weinberger* a kért összeget gyanútlanul kezéhez adta a fiúnak. Mikor aztán a pár óra eltelt, sőt még másnap sem mutatkozott *Klein*: *Weinberger* fölkereste. Elképzelhető kellemes meglepetése, a mikor arról értesült, hogy *Klein* mitse tud a pénz felől, fiát a kölcsönkéréssel meg nem bizta. Nagyobb baj volt aztán az, hogy a fiú eltűnt, megszökött. A rendőrség és esendőrség a körözött fiatal csalót eddig eredménytelenül keresik. Valószínűnek tartják, hogy Amerika felé vette útját.

— **Sváb atyafiak névmagyarosítása.** Nemes eszmét pendített meg *Turián Gábor*, a jőzseffalusi kerület dérek körjegyzője; nevezetesen: *Jőzseffalva* község svábajku és idegen nevű lakosait arra igyekszik rábírn, hogy idegen hangzású neveiket — miután ők maguk is a magyar nemzet hű fiainak tartják magukat és érzelmük is teljesen hazafiassá vált — rövid idő alatt megmagyarosítsák. A nemes eszme megvalósítása, mint tudósítónk hiszi, rövid idő alatt meg fog történni. Ha úgy lenne — derék volna!

— **A budapesti poliklinikai egyesület kórháza** javára rendezett Nagy Jótékonyági Sorsjáték hat huzása folyamán tetemes mennyiségű értékes melléknyereményeken kívül egy 100.000 koronás főnyeremény további öt egyenként 20.000 korona értékű főnyeremény jut ki-sorsolásra. De miután a kiváló előnyös játékterv értelmében minden egyes sorsjegy az összes huzásokban (utánfizetés nélkül) játszik, úgy a legnagyobb lehetséges nyeremény 200.000 koronát kitevő csinos vagyont mutat fel. Egy sorsjegy ára csak egy korona, melylyel az összes főnyereményeket meg lehet ütni. — Sorsjegyek minden sorsjegy elárúsító üzletben és lapunk kiadóhivatalában is kaphatók.

— **Az „Anker“** már 49 év óta működik hazánkban és nálunk az életbiztosítási intézmény megalapítójának, uttörőjének tekinthető és mint ilyen, mindig különös figyelmet fordít az életbiztosítás terén előforduló előhaladásra és azt egy a díjtáblázatoknál, valamint a szerződési feltételeknél alkalmazván, nemcsak a biztosítási módokat gazdag választéka, a díjak olcsósága és méltányos elvei által, hanem alapítókéje és tekintélyes tartalékai által mindazon biztosítékokat nyújtja, melyeket egy szolid életbiztosító társaságtól követelni lehet.

Báli selyem 45 krtl 14 frt 65 krig

méterenként — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 45 krtl 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva. — **mintákat pedig postafordultával** küldenek:

Henneberg G. selyemgyáral (cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben.**

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 4.

Irodalom.

Ruzitska Ármín világirodalmi anti-quariuma (Bpest IV muzeumkörút 3) most avta ki terjedelmes mintegy 100 oldalra terjedő árjegyzékét, melyben mindennemű diszmutévek, szépirodalmi, történeti, jogtudományi, ipar és kereskedelmi, gazdasági, orvosi és ifjusági irodalmi művek fel vannak sorolva, s nevezetesen mélyen leszállított áron kaphatók. Mindazok tehát, kik könyveket a bolti árnál olcsóbban beszerezni, forduljanak a fent említett antiquáriusi üzlethez, amely árjegyzékét ingyen és portómentesen küld bárkinek is.

SZENTECÉLÉSTE, cím alatt egy vállalatot indított meg az előnyösen ismert *Pallas* irodalmi és nyomdai részvénnytársaság, melynek első füzetét most vettük. A művet *Dedek Crescens Lajos*, e kiváló egyházi író irta. Irálya gyönyörű, magyaros, könnyed, minden főlös szövegrésztől ment és mégis csodálatosan behelző és meggyőző erejű. A füzet külső kiállítása pedig egyenesen meglepő. Bizvást elmondhatjuk, hogy az egész világirodalomban nem jelent meg szebben kiállított szentek élete. A füzet élén *Tury Gyula* festőművésznünknek remek alkotásában gyönyörködhetünk, melyet e kiváló művész a mező-keresztési templom részére festett volt meg. Az eredeti színezést híven bemutató képen *Szent-István* ősz alakja köré gyűlve látjuk a legkiválóbb magyar szenteket: *Szt. Lászlót*, *Szt. Imrét*, *Kapisztrán Jánost*, *Szt. Margitot* és *Szt. Erzsébetet*. A háttérből *Hunyady János* alakja tűnik föl a

Egyesületi élet.

szemlélnék. A mű 62 füzetre van tervezve és egy füzet ára 25 kr. Megjelen minden héten. A művet, mely az esztergomi főgymnáziumi hatóság jóváhagyásával jelenik meg, 6 színes, 50 fekete műlap és körülbelül 350 szöveg közé nyomott kép fogja díszíteni. Rendkívül melegen ajánljuk e páratlan díszmű megszerzését minden keresztény családnak. Megrendelhető S-A-Ujhelyben a Lóvy Adolf könyvesboltjában.

Uj kötetek az Olesó Könyvtárban. Legrégibb gyűjteményes vállalatunk, mely oly tapintatosan válogatja meg a hazai és külföldi irodalomból azt, a mire a nagyközönségnek és az iskolának szüksége van: ismét új kötetekkel gazdagodott. *Kisfaludy* Károly két pompás vígjátéka, *Mátyás deák* és a „Hűség próbjája” — *Imre Sándor* terjedelmes tanulmánya „A népköltészetről és népdalról” — *Leskovár János* „Roskadozó kastélyok” című szép beszélye — *Márki* tanulmánya. — „A középkor főbb krónikásai” — *János* Gusztáv fordításai „Angol, francia és olasz költőkből” — végre *Riedl Frigyes* könyve a „Magyarok Rómában” címet viselik a most kiadott füzetek. Az Olesó Könyvtár egyes számai 10 krajcáról Lóvy Adolf s. a. ujhelyi könyvkereskedésben kaphatók.

Hangsor-gyakorlatok cimbalomra. Örvedetes karácsoni ajándékhoz juttatja Erdélyi Dezsó cimbalomművész és zeneiskola-igazgató a cimbalom kedvelő közönségét. Egy oly művet nyújtott közkére, minek hiányát eddig sajnosan nélkülözni kellett. Egy hűzágpótló művével tökéletessé tette a cimbalom tanításnak eddig hiányos anyagát, a hangsor-gyakorlatok úgy vannak összeállítva, hogy különböző változatai igen kellemes hangzásúak és gyakorlásuk révén fényes technika érhető el. Kapható *Nádor Kálmán* zeneműkereskedésében Budapest Károly-körút 8 sz. A 23 oldalos I. füzet ára 3 korona.

Ünnepek. Ünnepe az a fiatal leánynak, mikor hetenkint vasárnap megkapja az ő szép lapját, a „Magyar Lányok”-at, melyet *Tutsek Anna* nagy gondnal szerkeszt. A magyar leányvilág lapja ez a szó legszorosabb értelmében; minden sora, minden betűje az ő számára íródik. A karácsoni számot minden új előfizető ingyen kapja. A „Magyar Lányok” előfizetése negyedévre csak 1 ft. 50 kr. Olyan csekély összeg ez, hogy nem is szabadna hiányozni egy házból sem, a hol serdülőbb leányok vannak. — Kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-út 10. sz.

Karácsonfára való Az Éi Ujságom is, a legszebb, legkedvesebb gyermeklap. Szerkesztője *Pósa bécsi*, a kit a legjelesebb magyar írók támogatnak ennek a kedves ujságnak a megírásában. Az Éi Ujságom karácsoni száma különösen gazdag tartalommal jelent meg s minden új előfizető ingyen kapja. — Negyedévre csak 1 ft. Megrendelések postautalványon Az Éi Ujságom kiadóhivatalához Budapest, Andrassy út 10. sz. intézendők.

Párisi Divat. Most lép a hatodik évfolyamba az a divatlap, mely a magyar hölgyeket annál teljesebb mértékben hódította a maga részére, mennél előkelőbb, jobb izlésűek azok, kikről szó van. Ezek tisztán fölmerték a lapban, mennyire más izlés, más ruha, más divattudás az, amit a Párisi Divat révén ismernek meg, mint az, amit Berlinből, Bécsből importálnak mások. A mit ez a lap nyújt olvasói elé, az igazán Páris a maga valóságában, úgy, hogy aki a lap szerint öltözködik, az minden tekintetben úgy érezheti magát, mint ha „parisienne” lenne, vagyis a legegészségesebb s a legjobban öltözött asszony. A lap hetenkint egyszer jelenik meg. Előfizetése egy évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyedévre 4 kor. A Pesti Hirlap politikai napilappal együtt egész évre 36 kor., fél évre 18 kor. negyedévre 9 kor. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal.

A Cimbalom Szalon második évfolyamának most megjelent harmadik száma ismét két szép dalt hoz az annyira népszerűvé lett Szulamit dalműből. Absolon és Szulamit dalt. Mindkettőt Erdélyi Dezsó a Cimbalom Szalon szerkesztője írta át cimbalomra brilláns és még sem nagyon nehéz modorban. A füzet ezen kívül több szép népdalt is közöl. Előfizetni lehet a Cimbalom Szalonra a kiadó *Nádor Kálmán* zeneműkereskedő cégénél Bpsten Károly-körút 8. sz. alatt negy évenként 1 ft 50 krajcár, a h egyes számok is kaphatók 60 krajcárért.

A Pesti Hirlap, mely 1900-ban már 22-ik évfolyamát éri meg, nagyszerű példáját mutatja annak, mint lehet egy lap, éveinek számával ellentétben, nem öregebb, hanem folyton ifjabb, serényebb, élénkebb, mintha csak most igyekeznék az olvasó közönség kegyelbe jutni. De hiszen ez természetes; mert egy hirlapnak nem szabad megöregedni, nem szabad — sőt a mai élénk verseny mellett jóformán nem is lehet — ellanyhulnia. A Pesti Hirlap vezetői jól tudják azt; jól ismerik az ujságesztés minden csinjátbinját s ennek köszönhetik, hogy szinte versenyen kívül állnak, annyi újabbat keletkezett napilappal szemben. Nincs ma egyetlen ujság, mely olvasóközönségének annyit nyújtana napról-napra olvasmányban, s nincs, mely annyi kedvezményben részesítené előfizetőit. A Pesti Hirlap előfizetése január-március hónapokra (1/4 év) 3 ft 50 kr. A Párisi Divattal együtt 4 ft 50 kr. Két hónapra egyedül a Pesti Hirlap 2 ft 40 kr., egy hóra 1 ft 20 kr. A kiadóhivatal, honnan mutatvány-számokat is lehet kérni, Budapest, V. Váci-körút 78. sz. alatt van.

„Uj Idők” karácsona. A művelt magyar családoknak ez a kedvelt hetilapja január elsején kezd meg hatodik évfolyamát, mely változatos tartalom, gazdagság és érdekesség tekintetében még felülmúlja majd az eddigieket. Képel díszesek, művészi kivitelűek és túlynomó részben aktuálisok. Az Uj Idők munkatársa minden neves magyar író; a szerkesztőség élén *Herczeg Ferenc* áll, ki regényt, novellát és társadalmi cikkeket ír. Különösen szép és gazdag lesz a karácsoni szám, mely az ünnephez méltóan, ünnepi tartalommal és díszben jelent meg s minden új előfizető ingyen kapja. Az új idők előfizetése negyedévre 2 forint. Előfizetheti a kiadóhivatal útján (Andrassy-út 10), mely kívánatra ingyen küld mutatványszámot.

Gazdasági Előadások c. alatt *Persenszky Károly* ev. ref. tanító, Szerencsen a gazdasági ismétlő-iskola vezetője, 51 lapra terjedő füzetet nyomtatott ki a földmívelés nép részére. Az érdemes művet a földmívelésügyi m. kir. miniszter adta ki s már ez a tény is bizonyítja, mily fontos közérdeket szolgált ki és pedig emberül szóban levő művének megírásával a szerencsi ev. ref. derék tanító. — A „Gazdasági Előadások” három fejezetre terjed s ezek: a földmívelés, állattenyésztés és a szőlészeti. Ajánljuk a népkönyvtárak és mindazok figyelmébe, kik az „Előadások” iránt érdeklődnek. Ára: ?

A zemplén-vm-i orvos gyógyszer. egyesület S.-A.-Ujhelyben f. hó 19-én, tartott gyűlésén elhatározta, hogy, engedve *Waldott Frigyes* br. szíves meghívásának, legközelebbi közgyűlését E.-Bényén tartja.

Gyógyszereszeink új évi ajándéka. A s.-a.-ujhelyi gyógyszereszek, tekintve azt a körülményt, hogy az eddig a közönségnek adni szokott új évi ajándékok, míg az egyeseknek érteket alig képeznek, kári tekintélyüknek sem felel meg: egyértve egymás között kötelezően elhatározták, hogy ezeket egyszerűsített korra beszüntetik, s a mennyiben eként anyagi előnyt elérni nem akarnak — elhatározták, hogy ellenértékül 30 éven át, évenként és gyógyszer-tárára, egy S.-A.-Ujhely város közönségét közvetlenül érdeklő jótékonyági alapítványra 50—50 koronát adnak. Erről szóló alapítóoklevelüket S.-A.-Ujhely város polgármesterének kezéhez már le is tették.

A s.-a.-ujhelyi kereskedelmi társulat keresk. alkalmazottak részére létesítendő segély-alap javára az 1900. évi január hó 13-án a városi színházban jótékonycélú tancmulatságot rendez. Belépődíj: személyjegy 3 korona, családijegy 5 korona. Középpáholy 12 korona. Oldalpáholy 10 korona. Felülfizetések a jótékonycélra való tekintetből köszönettel fogadtatnak. — A ker. társulat szerkesztés volt megnyerni bálányakká *Meczner Gyuláné*, *Reichard Lajosné* és *Zinner Adolfné* urnöket. Ily védnökség mellett szék sikert remél első báljától, mely alkalomra a színház terme is igen fényesen lesz földiszítve.

Karácsonyi ünnepség. A s.-a.-ujhelyi m. kir. doh. gyár munkásnői még a f. évi aug. hó 6-án jótékonycélra „nyári tancmulatságot” rendeztek, a mulatság tiszta jövedelmét szegény sorsú szülők kis gyermekeinek felruházására ajánlották föl. Az e célból készített meleg s a tél hidege ellen jószolgálatot tevő ruha-neműket ma d. u. 3 órakor osztják ki — a m. kir. dohánnyári munkásnők étkezőtermében és az örömmel jelképező karácsonyfa gyönyörkötött világának örvendő gyermekek részére.

Hitközségi adókietés. A s.-a.-ujhelyi isr. anyahitközségnél az 1900. évre szóló hitk. és isk. adókietés a kiküldöttbizottság alapszabályszerűen elvégezte. A kivétést mutató lajstrom folyó december hó 21-étől 29-éig terjedő nyolc napon át a hitk. irodában közszemlére kitétetett az esetleges felszólamlások ugyanott és ugyanazon idő alatt nyújtandók be. Későbbi felszólamlásnak helye nincs. Miről a t. hitk. tagokat a „Zemplén” útján s értesíti: A hitk. előjáróság.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: *Schneider Jakab*. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S.-A.-Ujhelybe küldendők.

Melyek az irva-olvasás tanításánál leggyakrabban előforduló hibák?

Hosszu idő, sok kísérletezés, próbálgatás kellett ahhoz, míg elméleti és gyakorlati pedagógusaink, a ma már általánosan elfogadott hangoztató irva-olvasás tanításáig eljutottak. Hogy azonban még ma sem vagyunk a legtekélyesebb módszer birtokában, mutatja az, miszerint pedagógiai lapjaink és szakembereink csaknem állandóan foglalkoznak e kérdéssel, sőt közelebről *Budinszky Károly* fővárosi tanító és *Czukrás Róza* kolozsvári tanítónő bizonyos javítási, vagy ha úgy tetszik ujtási kísérletezést is megpróbáltak e téren.

Hát hiába, sok ut vezet Rómába! Én a magam részéről azt tartom a legcélszerűbben használható utnak, mely rövidege mellett a legész- és legokszzerűbben juttat a célhoz. Ilyen utnak tartom én — ez idő szerint — az írás és olvasás megtanítására, a hangoztató irva-olvasást, ha az a maga egészében, hamisítatlan valóságában vitetik keresztül. Nagy hiba azonban az, hogy még mindig vannak, a kik nem az igazi irva-olvasási módszert követik, vagy ka azt követik is, részben megcsontítják, részben — nem habozom kimondani — meghamisítják.

Ilyen megcsontításnak tartom azt, hogy a hangoztató irva-olvasási és írási előgyakorlatokat sokan feleslegesnek tartván, vagy egyáltalában nem végzik, vagy mint — szerintük — szükséges roszt, hiányosan viszik keresztül; azzal olkván meg eljárásukat: minek azzal tölteni az időt, addig

inkább megtanítanak 3—4 betűt. Nem jut eszökbe, hogy eljárásuk nem egyéb huszáros bravurnál, mely mindig kockázattal jár.

Meg hiába akár hogyan vesszük, a természetben csak nincsen ugrás!

A madár-fiók mielőtt elhagyná az édes otthonát, a puha pelyhes fészket, szárnyait emelgeti, csapkodja; erősíti, gyakorolja magát, hogy majdan biztosan evezhessen a levegőben. A macskakölyök hányszor felhenseredik a guruló tárgy utáni fottában; talán a szemlélő mulattatásáért? Oh nem, előgyakorlatokat végez, hogy zsákmánya elfogásában biztossá legyen. A földmíves, hogy jó aratásra számíthasson, felszántja, megboronálja, szóval előkészíti a talajt s csak úgy veti bele a magot. A mesterember, ha eredményes munkát akar végezni, előkészületeket tesz, hogy anyaga, szerszáma rendben legyen s ne kelljen az időt munka közben kitérő dolgokkal fecsérelni. A kereskedő számot vet magával és a körülményekkel mielőtt valamelyes vállalatba fog. Az író, a tudós, a művész mind, mind meg teszi előkészületeit műve kivitele előtt. Mennyivel inkább szükség van ezen előkészületek megtételére a népiskolában, hol nem holt anyaggal, nem a saját eszméinkkel, hanem élő és érző lényekkel van dolgunk. Az a szegény k. s gyermek, a ki a játék aranyországából, a szabadság teljes mértékét élvező körből kerül az iskolába, kinek képzeletében sincs még csak árnyéka sem a korlátozásnak, az iskolai fegyelem kéréllhetlen nyűgébe görnyesztve is igen sokat szenved, hátha még a nehézségeket áthidaló kapesot is elhagyjuk s egyenesen tömjük az ismeretekkel!

Nem uraim! ez pogány dolog! Így ne eszdalkozzunk, ha a gyerek hamar megcsomörlik az iskolától. De meg nem tanítási elv-e: Haladj az egyszerűről az összetettre! A könnyebbről a nehezebbre! Ha könnyebb egy pontot — a minthogy könnyebb — mint egy vonalat, ha egyszerűbb dolog egy vonalat, mint a legegyszerűbb betűt leírni, miért nem a könnyebbet előbb? Miért nem előbb az egyszerűt?

Végezzük az írási és olvasási előgyakorlatokat lelkiismeretesen, alaposan, bizony mondom sok kellemetlenségtől mentjük meg ugy magunkat, mint növendékeinket s keresztül vitejük által a sikert már félig biztosítottuk.

Egy másik igen nagy hibának tartom azt, hogy sokan a mássalhangzókat nem tisztán a hangjok szerint ejtik ki, hanem megengedik, hogy utánok mellékhangokat hangoztassanak a gyerekek, így: bö, cö, dö, vö, stb. Hogy ez a tisztán hangoztató módszer egyenes meghamisítása, azt hiszem kétséget nem szenved. Bizony nagyon közeli szomszédja ez a ma már gunyosan emlegetni szokott gó m be — pityke tanítási módszernek. Sokan azt szeretik felhozni ezen tisztán elnézésből, hanyagságból származó ferdeség mellett, hogy nem tudják a gyerekek a mássalhangzókat csak nagy erőfeszítéssel kimondani. Erre csupán azt jegyzem meg, hogy ha a tanító maga is mindig szabályosan ejti ki s mindjárt a kezdet kezdetén a gyermekek kiéjtésére is szigorúan ügyel, semmi nehézséget nem okoz, a cél elérésére pedig feltétlenül előnyös.

Harmadik hibának tartom azt, hogy sokan az olvasatáskor nem ügyelnek kellőleg a hangok összeolvasztására. Igen sok helyen nevezetesen így láttam az olvasás keresztül vitelét: u-r = ur, r-é-t = ré, t-i-n-i = tini, v-i-r-i-t = virit, a-l-m-á-r-i-o-m = almárium stb. Ez az eljárás vezet arra, hogy a gyerekek még magasabb osztályokban is, ha valamely szót nem tudnak hirtelen elolvasni, előbb magukban hangoztatják s csak azután mondják ki, — hogy ugy fejezzem ki magam — egyszerűen. E hiba elkerülésének egyetlen módja az, hogy mihelyt két betűt tud a gyermek, miket szókká foglalhat, igyekezzünk arra, hogy ne álljon meg az első betű hangja után addig, míg a másikat is utána nem mondja. Inkább nyujtsa az elsőt, minthogy külön mondja ki; igaz, hogy ez némi dallamosságot kölcsönöz az első olvasásnak, de sokkal könnyebben legyőzhető hiba ez, mint az előbbi, sőt mikor megszokja a gyermek szeme a betűk gyors egymásutánbani látását, minden különösebb beavatkozás nélkül magától elhagyja.

Ezekben óhajtottam a hangoztató irva-olvasás tanításánál gyakran előforduló hibákat feltüntetni. Nem mondtam újat az igaz, mások talán már ékebben mondták el ezeket; de ugy tetszik nekem, vannak dolgok, melyeknek minél gyakoribb hallása a közügy hasznára válhatik. Ez a cél vezérelt engem is, elértem-e, nem-e, nem tudom; de ha csak egy kollegámat is gondolkodásra készít e dolgok felett, szerény dolgozatom, bőven meg lesz fizetve csekély fáradságom.

Bodrog Pál.

A rovatvezető postája
Valamennyi t. kartársainknak boldog karácsoni ünnepeket kívánok.
Ifj. B. K. — K.-Azar. Csak jövőre.

CSARNOK.

Náci karácsona.

— A „Zemplén” számára. —

Jó és szép a filozófia törvénye szerint „re-
ciproc” fogalmak, az én Náci barátom azonban
kivétel ebben a tekintetben, mert ő roppantul
jó gyerek, de nem — szép. És Náci barátom ez
utóbbi negatív ismertető jelének előidézésében
— hogy őszinte legyek — bizony én is ludas
vagyok.

Az iskolában szomszédok voltunk. És mi-
után elvem, hogy a hallgatás arany: soh'se szól-
tam hozzá; hanem ha kicsi szürke szemének víz-
fényében gyönyörködni vágytam: fülén 45 fokot
kanyarítottam. Másik szomszédja a szimétri-
a kedvéért másik fülén végezte e geometriai mű-
veletet, úgy hogy mire maturára került a dolog:
Náci barátunk füleinek árnyékában érett meg.
Hogy orra miért négyszögletes, bajuszának pár
szála miért idegenkedik egymástól, alakja miért
törpényi, feje miért óriási: azt nem tudom, ab-
ban ártatlan vagyok.

Talán az iskolai édes emlékek, talán a vágy,
a rajta megesezt sok geometriai műveletnek
igazságát tanítványain mutatni be; talán tekin-
télynek elismert szórakozottsága volt az ok. Nem
tudom, de Náci barátunkból tanár lett. Anyira
tanár lett, hogy nála esernyők el-elhagyása,
saját nevének elfeledése stb. már túlhaladott
álláspont volt. A fáma azt tartja, hogy nemesek
Kant-tal, de ő vele is megtörtént volna az, hogy
egy béka ütőerének megszámolása után a békát
zsebrevágta, óráját pedig a vízbe dobta. Kor-
nája volt azonban átél és átszenvedett stikliei-
nek az, a mit még most is megmosolygok min-
den Karácson estén. . . .

Egyedül ültem szobámban, csak a kályha
dúdolta kedélyes melódiáit; csak ennek tüze vi-
lágította be szobám falait azokkal a fantasztikus
alakokkal, melyek mindég, de különösen ma, a
komoly gondolatok világát tárják föl előttem.

Karácson estéje van. . . Ott látom az im-
bolygó tüzfényben azt a szép, azt a feledhetetlen
képet, midőn hat testvéremmel régen-régen kör-
rüllöttünk a nagyebédli ajándékokkal megrakott
asztalát. Ragyog a karácsonfa, vele ragyog a mi
arcunk. Ott látom a jelent, midőn a család ün-
nepét, a szeretet estéjét, egyedül, sötét szobában,
sötét jövő reményével töltöm el. . . .

— Ez is mindég akkor van itthon, mikor
nem jövök hozzá — morogja egy hang az aj-
tóban.

Mindjárt kizökkentem elegikus hangulatom-
ból, mert a mozgó hang jogos tulajdonosában
Náci barátomra ismertem.

— Légy üdvöz szépséges hattyu! — sza-
valám.

Náci ünnepiesen belép, még ünnepesebben
nagyot botlik a szoba közepén és legünnepeseb-
ben engem is majd feldönt. Miután az egyen-
súly törvényeit tisztáztuk, Náci bajuszának szá-
lait igyekezett egymással kibékíteni és szól vala
eképp:

— Nőszülök.
Részvételt tapogattam meg fejét.
— Te Nácikám, talán a botlásban agyad
is megsérült kissé, hm?

„Vélnéd egy erdő rengeti hatalmas üstökét,
midőn tagadva rázta fejét.

— De hát ki az a szerencsétlen, azaz . . .
na igen, a ki mindedig nélkülözni volt kény-
telen téged?

— Meg fogod tudni. Most még titok. Ma
kértem meg, megkaptam, ma a szent estén fogom
eljegyezni. Hát csak ezért tértem be. Isten veled.
Sietek, tornaórára van.

— A melyen magadat vezetted elő — sza-
badon. Te kétszersült, te, hiszen Karácsones
téje van.

— Ja! Igaz. Akkor hát repülök a jegy-
gyűrűkért.

— Te, Nácikám — kiálték utána — nézd
csak, kérlek, vidd magaddal ezt a zászlószöveget
is; tudod: a „kéménykotrók egylete”. . . Holnap
aztán otthon ne felejtőd és pontosan ott légy a
zászlószentelésén.

Náci szalad, hajtja a boldogság. De még
sem oly erős a hajtóerő, hogy keresztültörjön
egy testtömeg, melynek vakon nekiment Náci.
A testtömeg nagyot kurjant örömeiben.

— Hjjajaja! maga az tanár ur? No, nem
ismer? A Balog mészáros vagyok, kinek fiát
megbuktatta. No-no, mert elmaradt ez idén a
malac, mi? Hát így meg utólag a malacot itt a
„Bonyhádi biká”-ban. Éj, ugyan csak nem
veti meg szerény hívásomat! Soh'se ellenkezzék!
Csak be!

Hiába volt minden rúg-kapálás, Náci vite-
tett be a „Biká”-ba. És a rettenetes mészáros
beszorította egy szögletbe a kicsi Náci. Mult az
idő, teltek az órák. Náci dühöngött, Náci rend-
ört kiabált, Náci izzadt, Náci könyörgött, de

azért csak nem közlekedhetett a világgal. Ott
ült közte és a világ között — a mészáros. Csak
egy pillanatra menne ki ez az ókorból itt feledett
Minotaurus, gondolta Náci kezeit tördelve.

Végre! A mészáros kiszól az ajtón. Csak
ezt várta Náci; már régen kiszemelt egy ajtót,
melyen menekülni fog. Egy pillanat és Náci
barátunk eltűnt ez ajtó mögött. Fölfelé vezető
lépcsők előtt állt, gyorsan föl. A padláson találta
magát, végigszaladt rajta, egy fordulónál sarjura
bukkant. Elszántan lábát neki, hogy keresztül-
törjön rajta, de hirtelen elvész lábai alatt a talaj.
No most! . . . gondolja Náci hős elszántsággal.
Lajtorjára esett, de nem állt meg, hanem a föld
nehézségére vitte tovább lefelé. No de most! . . .
mondja Náci méltán aggódva. Valami deszka-
alkotmány volt most a stáció, annak is csak
a széle, úgy, hogy midőn Náci onnan is tovább
utazott, teljes joggal tehetette föl a kérdést: No
de már most?!

Miután hiába várta, hogy tovább essék,
körültapogatózott és nagy lelki megnyugvással
vette tudomásul, hogy földet ért. Atható illatok
árulták el, hogy hol van: istállóban. Nem sokat
törődött azonban a helyi viszonyok tanulmányo-
zásával, hanem csak ki, csak el, hiszen lekésik
saját eljegyzése ünnepéről.

Ajtótól rohant be menyasszonyához. A
család már vacsoránál ült; a karácsonesti ün-
nepés és az eljegyzés kitűzött órája rég elmúlt.

Terka, gyöngyöm, Terucikám! Ne haragud-
jon. . . . elkéstem

— Nem vagyok az úr Terucikája — felelt
hidegen a Terucikám. Hogy elkéstem, azt látom
és mert elkéstem, hát nem is tudom egyáltalában
mi keresni valója van még itt?!

— De édesem, lássa, okaim voltak . . .
izé . . . toaletet csináltam.

— A toalet parfümjé után itélve, az istál-
lóban — vágta oda Nácinak a jövendőbeli anyós.
No de — tette hozzá engesztelőde — abban az
esetben, ha a gyűrűket elhozta, szent a béke.

— Hogy elhoztam-e? Itt van drágám, Te-
rucikám! Lássa, még sem vagyok én az a rossz
ember, a ki elfeledi, hogy mit fogadott olyan
híven föl az egekbe?!

Mialatt így szavalt ő általa „gratiosus”-nak
nevezett meghajlással, a meghatottságtól csukott
szemekkel nyújtotta át Terucikájának a zsebei-
ből előkotorozott kicsi dobozkát.

— Jaj mamám! sikoltja Terka, mialatt
messze dobta el magától a felnyitott dobozt —
hát el akar maga engem temetni, hogy koporsó-
szöveget hoz ajándékba? Oh ez sok! Nem megyek
magához, maga halálmadár, tudja?!

Náci borzasztó sejtelmektől megkapatva,
emeli fel a kis dobozt; csakugyan a zászlószög-
gel akarta menyasszonyát eljegyezni.

Mint XVI. Lajos a vérpádon, oly méltó-
sággal mondta ki e szavakat:

— En ártatlan vagyok! És aztán gyors
elhatározással tette hozzá: egy szempillantás
alatt tisztázom a helyzetet.

— És megint megy, fut, rohan a száműzött
az utcaik során át, mignem az ékszerész boltjá-
hoz ér. Be van csukva.

— Hát persze hogy nem voltam a gyü-
rűkért — mondogatja Náci kétségbeesetten —
az a mészáros-kölyök oka mindennek! Most már
csak azért is, malacostól is megbuktatom. Hol
keressem most már az ékszerészetet? Meg van!
Hiszen garzon ember, ezek a mai szent pedig
estét is a kaszinóban töltik.

Az ékszerész épp a Béla-kaszára utazott,
midőn Náci lihegve megállt előtte.

— Megesinálta?!

— Meg, ha a piros disznóval belevághatok.

— De bizony ne vágja az én gyűrűmet!

— Ah, tanár ur?! — tekint fel az éksze-
részt — hiszen már délután elküldtem a gyü-
rűket a tanár ur lakására?!

— Jaj nekem és fáradt esontjaimnak —
sóhajt fel Náci morogva — tehet még két ro-
hanás: haza és onnan a gyűrűkkel Teruciká-
hoz.

A kis gyűrűs doboz csakugyan ott feküdt
asztalán, de mellette egy lakonikus, a máskor
oly édes vonásokkal, most méregbe mártott tol-
lal megirt levél is:

„A történetek után ne fássza magát többé há-
munkba. B. Terézia.”

Sokáig bámult a gyertyavilágba minden
gondolat nélkül Náci, végre képes volt gondol-
kodni és gondolatainak irányt adni.

Ne neked Náci! Ne neked karácsonest!
De megbuktatom a mészáros-kölyköt még ha egy
egész csorda disznót hoz is ajándékba az apja!

E gondolatoktól dült arcal keresett fel en-
gem még azon a karácsonestén és a történelmi
igazság kedvéért meg kell jegyeznem, hogy si-
került diplomáciai közbenjárásomnak a mészá-
roskölyköt a bukástól, apját egy csorda disznó
elvezetésétől Náci barátomat attól, hogy a szög-
höz kötelel ne vegyen, Terucikát pedig a pár-
tától — megszabadítani. Monte-Azarico.

Közgazdaság.

A trágya fontossága a gazdálkodásban s a trágya kezelése.

Magyarországon a nemzetvagyon nagy ré-
szét föld képezi, melynek jó karban tartásától
függ úgy az egyesek, mint a nagy társadalom,
és így a haza jóléte, anyagi boldogulása. Vagyis
ha földünk csak a közép termést adja is
meg, úgy nincs nagy ok a panaszra; míg több-
ször tapasztalhattuk már, hogy egy-egy rossz
termés, egy csapásteljes esztendő hatása meg-
látszott fent és alant egyiránt, sőt megérezte
azt az ipari és kereskedelmi világ is. Igaz, hogy
az elemi csapásokkal szemben az emberi erő és
tudomány megsemmisülten, tehetetlenül áll; de
eltekintve ettől, ha valahol, úgy a gazdálko-
dásban áll e példabeszéd: „Segíts magadon, az
Isten is úgy segít” — vagyis a gazda maga is
kövessen el mindent arra nézve, hogy a föld-
jére fordított munka meghozza a megfelelő gyü-
mölcsöt, jövedelmet.

De ne vegye rossz néven a t. gazdaközön-
ség sok esetben bármint akarná is, nem tudja
ezt előállítani, mert nem ismeri az egyszerű
kisebb gazdálkodásnak az ugynevezett mester-
fogásait, a melyekkel minden nagyobb költség
befektetése nélkül jövedelmét évről-évre követ-
keztesen fokozhatja. Epen ezért nagy hála
kötelezte maga iránt a földmívelésügyi minisz-
ter ur ónagyméltósága a magyar gazdaközön-
ség, midőn nagy áldozatok árán is oda törek-
szik, hogy gazdáink az okszerű talajmívelésnek,
egyesek előtt kicsinynek tetsző, de valójában
nagyon fontos ismeretébe bevezettessenek.

Ilyen egyszerű, de nagyon fontos dolog a
gazdálkodásban a talaj javítása, melynél legfőbb
szerepet játszik a trágya, de a melyet a leg-
többben nem részesítenek olyan gondozásban,
mint a melyet talajjavító hatásánál fogva meg-
érdemelne. — Tudjuk ugyanis, hogy földünk a
folytonos termés következtében veszíti termő-
erejét, képességét s ha ezt nem igyekszünk an-
nak visszaadni, utóljára kimerül s nem fogja
megadni még a munkaárát sem, a mi által
nemesek jövedelmünk fog évről-évre csökkenni,
hanem ezzel együtt birtokunk értéke tetemesen
alábbszáll. Mert hiszen ki is venne magas áron
olyan földet, a melyre még sokat kell költenie,
dolgoznia, hogy valamennyi jövedelmet vehessen
belőle. — Hogy ez meg ne történhessék arra
való a trágyázás, a mely által földünknek nem-
csak elvesztett táplálórejét adjuk vissza, hanem
annak értékét is növeljük, mert bizonyos
dolog hogy többet ér a rendes termő erővel bíró
föld, mint az, a melyen rabló gazdálkodást foly-
tattunk.

A trágyák között a legjobb, kisbirtoko-
sainknak legmegfelelebb a jól készített s he-
lyesen kezelt istállótrágya, mert ebben meg van
mindaz az alkotórész, melyekre a növénynek jól
fejlődése szempontjából szüksége van; míg hely-
telenül kezelve bizonyára ez is sokat veszít ér-
tékéből.

De hát miként kell a trágyát helyesen
kezelni?

A legtöbb helyen a szarvasmarha és ló
istálló hidlással van ellátva abból a célból,
hogy az állat vizelete a hidlás alatt levő gö-
dörbe folyjon le, a honnan aztán időnként a
midőn az üreg megtelt, kihordják a trágyate-
lepre, míg az is megszokott eljárás a gazdáknál,
hogy a lovak alá nappalra nem, csak éjjelre
szoktak almozni. Hát az egészen helytelen el-
járás, mert így a trágya legbecesebb része, a
trágyalé — a mit egy régi gazda igen helyesen
hig-folyó aranyának nevezett el — nem kevered-
hetik össze az alommal, a mi nélkül pedig jó
trágya nem is képzelhető, míg másrésztől az a
káros következtetés is megvan, hogy így tömeg-
ben az istálló, kihordáskor pedig az egész ud-
var és a környék levegője megfertőztetik, a mi
az ember és állat egészségére egyiránt és föl-
tétlenül kedvezőtlen hatással van.

Hogy tehát ezt elkerülhessük és trágyánk-
tól a legértékesebb részt már az istállóban is el
ne vonjuk, hagyjuk el a hidlás használatát és
különösen ott, a hol új istállót építenek, olyan
anyagból készítsék annak a földjét, a mely a
vizet magán át nem eresztí, hogy így a vizellett
már itt keveredjék össze az alommal, a mi már
csak azért is nagyon kívánatos, hogy az így
gyűjtött trágya a telepen is sokkal hamarabb,
jobban és egyenlőbben összeér, sokkal
értékesebb trágya lesz belőle, több benne a
légenytartalom, a mire bedig az összes tápláló-
anyagok közül minden növénynek legnagyobb
szüksége van. Az az anyag lehet téglá, a mi költsé-
ges és kisebb gazdálkodásnál nem igen fizetheti
ki magát, de e helyett lehet agyag, a melyet
8—10 centiméternyi vastag rétegen jól-keményen
le kell bunkózni, hogy megfelelő szilárd ala-
pot nyerhessünk általa, a melyen a vizellett
semmegy át, sem az almot a marha bele nem
táposhatja.

esetek lehetőleg gyorsan bejelentessenek a hatóságoknak, de a pestis elleni nemzetközi védekezés tárgyában 1897. évi március 19-én megkötött velencei egyezményben (II. fejezet 1. cím) magunkra vállaltuk azt a kötelezettséget is, hogy az ország területén előforduló minden pestis esetet késedelem nélkül tudomásukra juttatják az egyezményekhez hozzájárult államok ormányzásának. Mindezek figyelembe vételével szükségesnek látom az 1876. évi XIV. t. c. 80. §-a alapján már most elrendelem, hogy az ország területén előfordulható minden pestis vagy pestisgyanus betegedési eset bejelentessék a hatóságoknak. Felhívom ennél fogva a törvényhatóságot, utasítsa összes közigazgatási hatóságait, a községek előjárásait és alkalmas módon való közzététel útján mindazokat, a kiknek az idézett törvényszakasz köteletségükkel teszi a közveszélyes betegségek bejelentését, hogy a tudomásukra jutandó pestis és pestisgyanus eseteket az 1876. évi XIV. t. c. 7. §-ában illetve az 1879. évi XL. t. c. 99. §-ának második bekezdésében kiszabott és a pestis vagy a pestis gyanus esetek bejelentésének elmulasztására törvény által engedett lehetőleg szigorú mértékkel kimérendő büntetés terhe alatt az alább közlendő helyekre késedelem nélkül bejelenteni köteleességüknek tartásáért. Nagyobb helyeken a munka- és lakás adók, vendéglősök és háztulajdonosok különösen is figyelmeztendők ezen bejelentési kötelezettségükre. A bejelentés módját következőleg állapítom meg: A kinek pestis vagy csak gyanus eset jut bármilyen módon tudomására, az élő szóval posta- vagy táviró útton késedelem nélkül bejelenteni tartozik, a székes fővárosban a kerületi előjáró egyéb városokban a rendőrkapitányi hivataloknál, szolgabírói székhelyeken a szolgabírói hivataloknál, egyéb községekben a községi előjárónál, kik a jelentést a legkisebb késedelem nélkül a szolgabírói hivatalba juttatni kötelesek. A székes fővárosi kerületi előjáróságok, a rendőrkapitányi és szolgabírói hivatalok és a községi előjárók a vett jelentést nyomban visszaadni tartoznak, még pedig: a székes fővárosban és a többi törvényhatósági joggal bíró városban a polgármesterhez, vármegyékben (rendezett tanácsú városokban a polgármester útján) az alispánhoz és egyidejűleg közvetlenül a belügyminiszterhez, még pedig minden késedelem nélkül, távirati uton, még éjjel is. A szolgabírói hivatalok a községi előjáróságoktól hozzájuk érkező jelentéseket is mindkét felsőbb helyre tovább jelenteni tartoznak. A jelentések átvételére kijelölt egészségügyi hatóságok a jelentés vétele után nyomban a tölem veendő további rendelkezésig is tartoznak megtenni szakközvegy véleménye alapján és azok közbejöttével a legsürgősebb óvintézkedéseket. Szükségesnek tartom itt értesíteni a törvényhatóságot, hogy pestisre gyanus betegek vagy ily hullaktól származó anyagok vizsgálat végett nem lesznek ide beküldendők és hogy a betegség megállapítása céljából szükséges bakteriologiai vizsgálatok megejtésére esetéről-esetre mindannyiszor a helyszínére szándékozom alkalmas szakembert kiküldeni. Jelen körrendeletet tartalma minél szélesebb körben közzéteendő, az összes gyakorló orvosokkal, szülész-nőkkel, halottkémmel, lelkészekkel és tanítókkal egész terjedelemben közlendő. Budapesten, 1896. évi november hó 15-én. A miniszter helyett: Széll s. k. államtitkár.

30614/99. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.
A 10 főszolgabírónak és S.-A.-Ujhely polgármesterének.

A balfai gyógyfürdőben tervezett munkás szanatórium (pensionatus) ajánlata tárgyában folyó évi 117214 szám alatt kelt belügyminis- teri körrendeletet másolatban a munkásosztály körében leendő alkalmas módon való közzététel és a betegsegélyző pénztáraknak figyelmébe való ajánlás céljából kiadom.
S.-A.-Ujhely, 1899. november 27.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

M. kir. Belügyminiszter 117214/VI. a. szám. Körrendelet valamennyi törvényhatóságának Wasinszki István dr., a balfai gyógyfürdő tulajdonosa, azon kérelemmel fordult hozzám, hogy a fürdőjében tervezett munkás szanatóriumot (pensionatus) a törvényhatóság figyelmébe ajánljam. Miatán szegényebb sorsu munkások érdekében kívánatos hogy ily munkás pensia- natusok gyógyfürdőinkben minél nagyobb szá- mal létesíttessenek, s hogy a fürdők használa- tára utalt munkások azok létezéséről és az azok- ban való ellátás költségeiről tudomást szerezzek, folyamodó kérelmének megfelelőleg értesi- teni a törvényhatóságot, hogy a szóban forgó 100 betegre berendezendő munkás-pensionatus- ban a munkások nyáron 98 krért télen 1 ft 8 krért nem csak teljes ellátásban részesülnek, a mely lakásból és étkezésből áll kiszolgálással

együtt, hanem a kénesfürdőket is ingyen hasz- nálhatják. A munkás pensionatus tagjai az orvosi gyógykezelésért, a beteg tartózkodási idejére való tekintet nélkül, csak 3 frtot fizetnek, a gyógy- szertárban 25% árengedményben részesülnek, a gyógydíj alól pedig teljesen fel vannak mentve. Bővebb értesítés a munkás pensionatus tulajdo- nosától Dr. Vosenszki István fűrdőtulajdonostól Balfon közvetlenül nyerhető. Felhívom tehát a törvényhatóságot, hogy ezeket törvényhatósága területén a munkásosztály körében alkalmas módon közzé tegye különösen pedig a betegse- gélyző pénztárak figyelmébe ajánlja. Budape- sten, 1899. évi november 15. A miniszter helyett Jakabffy államtitkár s. k.

5086/I. 99. sz. A homonnai j. főszolgabírájától.
Körözés.

A homonnai december 20-iki állatvásáron Halahán Mihály borrhó lakos által Czir.-Hosszu- mezőről felhajtott egy 4 éves, piros-tarka ökör vétetvén meg, hazahajtás közben a tót-jablonyai határtól visszafutott Homonna felé, ezt körözöm azzal, hogyha ily ökör valamely községben fel lett tartóztatva, arról hivatalom értesítendő.
Homonnán, 1899. december 22.

Haraszthy Miklós, főszolgabíró.

2991/I. 99. sz. A sztopkai járás főszolgabírájától.
Körözwény.

Szitár Jánosné szül. Tpkák Éva homonna- olykai lakos folyó évi december hó 12-én d. u. 2 órakor, azon szándékkal, hogy a csebinyei malomba megy. lakásáról eltávozt, azonban eddig sem a malomba, sem pedig lakására vissza nem tért. Minthogy valószínű, hogy nevezett nő utközben megfagyott, vagy pedig a Labore vi- zébe fült, — köröztetése ennel elrendeltetik.
Sztopkón, 1899. decemeber 18.

Bárczy Benedek, főszolgabíró.

2230/rk. 99. sz. S.-A.-Ujhely rendőrkapitányi hivatala.
Pályázat.

S.-A.-Ujhely városánál több rendőri állás lévén üresedésben, felhivatnak a pályázni szán- dékozók, hogy ez iránti kérvényeiket kellő ok- mányokkal felszerelve a város polgármesteréhez cimezve a folyó év végéig adják be.
A felvétel feltételei a következők:
1. Egészséges, erős testalkata, megfelelő külső és ügyes magatartás. — 2. Feddhetetlen előélet. — 3. Tökéletes bírása a magyar nyelvnek. — 4. Olvasni és írni tudás. — 5. Kiszolgált hónap vagy közöshadseregbeli altisztek folya- modók felett előnyben részesítettek.
A fizetés megfelelő ruházat és illetménye- ken kívül havonként 25 ft.
A városi rendőr szolgálati ideje után vég- kielégítésben, esetleg nyugdíjban részesül.
S.-A.-Ujhely, 1899. december 12.

2-2. Schmidt Lajos, rendőrkapitány.

2315/rk. 99. sz. S.-A.-Ujhely rendőrkapitányi hiv.
Körözwény.

Egy fehér, helyenkint kávészin foltos vizslakutya találtatott gazdátlanul, a melyet igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányi hivatalban való jelentkezése után átvethet.
S.-A.-Ujhely, 1899. dec. 23.

Schmidt Lajos rendőrkapitány.

Heti naptár.

Vasárnap,	december 24. IV. Advent.
Hétfőn	december 25. N.-Karácson.
Keddén,	december 26. István I. vt.
Szerdán,	december 27. János.
Csütörtökön,	december 28. Aprószentek.
Pénteken,	december 29. Tamás.
Szombaton,	december 30. Aniz.

A szerkesztő postája.

T. munkatársainknak és levelezőinknek boldog karácsoni ünnepeket kívánunk!

Rendező bizottságnak — Hben. (M. kir. dohány- gyár). Karácsonesti lélekemelő szóp ünnepeikön sze- melyesen, egyébirányu elfoglaltságom miatt, részt nem vehetvén: önöknek, mindnyájuknak, kik a humanizmus oltára körül egybegyülekeztek hogy ott áldozzanak, ezen az uton mondok szives meghívásukért köszönetet és kívá- nok boldog ünnepelést!

J. K. — Kovácsvágás. Hasonlóképp kívánok három b.-t: bort, buzát, békességet!

A. F. urnak — Ungvár. Igen is: a siffer öt je- lentette s csak fordulj hozzá egész bizalommal. Boldog karácsonit!

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Éhler Gyula.

Hirdetések.

Tk. 12816/1899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi ha- tóság közhírré teszi, hogy Dr. Steiner Antal és társai végre- hajtatonak Özv. Polsch Lajosné szül. Simkó Mária mint kis- kora gyermekei gyámja végrehajtást szenvedők elleni 1166 frt 45 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.- ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) terü- letén lévő Nagy-Toronyán fekvő és kiskora Polsch János és kiskora Polsch András nevére írott következő ingatlanok és pedig:

a nagy-toronyai 409. számú tjkvben foglalt + 1424. hr. sz. jószágtestre 1445 frtban;
a nagy-toronyai 412. sz. tjkvben foglalt + 613. hr. számú jószágtestre 54 frtban;
a nagy-toronyai 412. sz. tjkvben foglalt + 1385. hr. sz. jószágtestre 296 frtban;
a nagy-toronyai 416. számú tjkvben foglalt I. (539—541), (1800 1801) és 1425. hr. számú jószágtestre 814 frtban az árverést ennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi január hó 24 ik napján d. e. 10 órakor Nagy-Toronya községé- ban a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárá- nak 10% -át vagyis 44 forint 50 krt, 5 forint 40 krt, 29 fit 60 krt és 81 forint 40 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy- miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapir- ban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.- cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átadni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. törvényszék mint telek- könyvi hatóságnál 1899. évi november hó 17. napján.

Wieland Lajos,
kir. törvényszéki bíró.

Tk. 2672/899. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbíró mint telekkönyvi ható- ság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatonak Bacskai István, András végrehajtást szenvedett elleni 341 frt 09 kr. tőkekövetelés és jár. iránti ügyében a kir.-helmezi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság területén lévő Kis-Géres község határában fekvő és a kis-géresi 144. számú tjkvben 148, 149, 383, 569, 648, 829, 948, 1000, 1451, 1514, 1741, 1822, 2117, 2230. hr. sz. a. foglalt és végrehajtást szenvedett Bacskai (István) András nevében álló ingatlanokra 669 rtban;
2. a kis-géresi 144. sz. tjkvben 1970. hr. szám alatt foglalt és végrehajtást szenvedett Bacskai (István) András nevében álló pinczére 10 frtban;
3. a kis-géresi 144. számú tjkvben 2392, 2514, 2516, 2878, 3035. hr. szám alatt foglalt és végrehajtást szenvedett Bacskai (István) András nevében álló ingatlanokra 471 forintban ennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi január hó 3-ik napjának délelőtt 10 órakor Kis-Géres község házá- nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10% -át készpénzben, vagy másfél annyi értékű óvadék- képesnek nyilváníttott értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbíró mint telek- könyvi hatóságnál 1899. évi október hó 6-án.

Dancs György, kir. aljbíró.

Tk. 8129/899. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár végrehajtatonak Grafcsik Veronika s társai végrehajtást szenvedők elleni 32 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a tokaji kir. járásbíró) területén lévő Tolcsva község határában fekvő a tolcsvai 196. sz. tjkvben végrehajtást szenvedettek nevében álló
1. 525. hr. sz. és 198. ö. i. sz. ház, udvar s a hozzá- jegyzett közös legelő illetőségre 400 frt;
2. az 1378. hr. sz. szőlőre 20 frt;
3. az 1407. hr. sz. szőlőre 20 frt;
4. az 1614. hr. sz. gyümölcsösre 108 frtban ennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fente b megjelölt ingatlan az 1899. évi december hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor Tolcsva község házá- nál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárá- nak 10% -át, vagyis 40 frtot, 2 frtot, 2 frtot és 10 frt 80 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyam- mal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8 ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.- cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átadni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi október hó 20. napján.

Eladó helyét:

Szabó Lajos,
kir. jbir. végrehajtó.

Van szerencsém a n. érdemű kö-zönség szives tudomására hozni, hogy igen csinos kivitelben, különféle

KARÁCSONYFA

diszítések,

Richter-féle horgony építő szekrények
csemege cukorkák,
mindennemű déli gyümölcsök,
valódi angol tea sütemények,
eredeti Chinai és Orosz teák,
BEL- ÉS KÜLFÖLDI RUMOK,

magyar és francia pezsgők,
Tiroli Rosmarin és Reinetten almák.
igen szép kiv. finom

H A Z A I A L M Á K,
mindennemű halak, sajtok, prágai fel-vágottak, 2-szer hetenként friss Frank-furti virtsli és szalvaládé nálam a legjutányosabb árban kaphatók

MALÁRTSIK GYÖRGY

fűszer, csemege, déli gyümölcs és ásványvíz kereskedésében

S.-A.-UJHELYBEN.

Tk. 5547/1899. szám.

Hirdetmény.

Tót-Jesztreb község telekkönyve birtok-szabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikkekben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. törvényezik 15. és 17. §§. alapján, ideértve az e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 7. §. a) és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX t.-cz. 22 §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1900. évi június hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1900. évi június hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásaik többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi át-alakítása tárgyában tett intézkedések által, nem-különbözően azok, akik az 1. és 2. pontban körül-írt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt be-jegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben fel-szólalásukat tartalmazó kérvényüket a telek-könyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1900. évi június hó 1-ső napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulása után az átalakítások közbejött téves bevezetéséből származó bármilyen igényei-ket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegy-zéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság 1899. évi novemb. hó 10-én.

Bálint Lajos, kir. albiró.

95/2. 1899. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szatropkói kir. bíróság 1899. évi V. 95/1. számú végzése következtében Aranyosy László kassai ügyvéd által képviselt „Kassai takarékpénztár” javára Zsanoni József községi bíró által képviselt Szatropkó község ellen 424 ft 80 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 740 ft-ra becsült tüzoltó szerek, fertőtlenítő készülék s egy szivattyus kúthoz szükséges felszerelésekkel álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szatropkói kir. járásbírósnak V. 95/2. 1899. számú végzése folytán 424 forint 80 kr. tőkeköve-telés, ennek 1897. évi november hó 30. napjától 6% kamatai és eddig összesen 43 forint 45 kr-ban bíróság már megállapi-tott költségek erejéig Szatropkó község házával leendő esz-közlésére 1900. évi január hó 15. napjának délutáni 9 órája határidővel kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fog-nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosítottat fog.

Kelt Szatropkón, 1899. évi december hó 9-én.

Lábás Béla, kir. alj-gyöz. kiküldött végrehajtó.

Tk. 3134/899. szám

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbíró, mint telekkönyvi ha-tóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Fodor Pálné és társai végrehajtást szenvedettek elleni 270 ft 26 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a kir.-helmecei kir. járás bíró, mint telekkönyvi hatóság területén lévő Nagy-Czigánd község határában fekvő és a nagy-czigándi 134. sz. tjk-ban A. I. 30-35. sorszám alatt felerészben Főző Lászlóné szül. Fodor Julianna, másik felerészben Fodor Pálné szül. Balla Erzsébet és Fülöp Istvánné szül. Fodor Lidia tulajdonául jegyzett (142-143.) hr. s 142. ö. i. számú ház, 290. hr. sz. belhely és 1020. 1451. (1637-1638.) és 1801. hr. sz. külös-ségekre 455 ft-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb jelzett ingatlanok az 1900. évi január hó 10-ik napjának d. e. 10 órakor Nagy-Czigánd közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy másfélszeres értékű óvadék-képes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-mervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóságnál 1899. évi október hó 30-án.

Dancs György, kir. albiró

Dr. Szabó Gyula

tályai szőlőtelepén eladó mintegy 50,000 darab gyökeres, fás szőlőoltvány tökéletesen összeforrva, fajtisza Riparia Portalisra a legnemesebb válogatott *furminttal* oltva ezre 150 ft.

5000 darab gyökeres fás szőlőoltvány Riparia Portalisra *Olasz-Rizlinggel* nemesítve ezre 150 ft.

2000 darab gyökeres fás szőlőoltvány Piparia Portalisra *Chasselas blanche crox*-al nemesítve ezre 150 ft.

10,000 darab sima zöld oltvány Czeiner szerint oltva, fajtisza Vitis Solonis alanyon válogatott *furminttal* nemesítve ezre 100 ft.

50,000 darab szépen gyökerezett faj-tiszta Riparia Portalisz vessző oltásra 6^m/m. vastagságon felül 30 ft. ültetésre kissé vékonyabb 25 ft. ezrenként.

100,000 sima Riparia Portalisz teljesen fajtisza szőlővessző 6^m/m. vastagságon felül 15 ft. ültetésre vékonyabb 12 ft.

Az árak pakolással és vasuti állomás-hoz szállítva értendők.

Rendelmenyek Tályára vagy Mis-kolczra küldendők.

515/1899. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, miszerint a gálszécsi kir. járásbíró 1899. évi V. 318. V. 104. V. 293. számú kiküldött végzésevel Zempléni megyei ker. iparbank 330 ft, a s.-a.-ujhelyi polg. tak. pénztár 450 ft és a s.-a.-ujhelyi tak. pénztár részére 400 ft Tóth Mihály kozmai lakos ellen a fenti tőkekövetelés s jár. végett elrendelt vég-re-hajtás folytán bíróság lefoglalt 1280 forintba becsült lovak, tehének, gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános ár-tereken, gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános ár-tereken eladandók, minek a helyszínén vagyis Kozmán a verés útján eladandók, minek a helyszínén vagyis Kozmán a végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközökre határidővel 1899. évi december hó 29-ik napjának d. e. 10 órája tűztetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt fentnevezett ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna, és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság táb-lájan történt kiüggésztését követő naptól számítatik.

Kelt Gálszécs, 1899. évi november hó 24. napján.

Saárossy Imre, kir. bírósági végrehajtó.

Pályázati hirdetés templom építésre.

A lasztócezi gör. kath. templom 1900. év tavaszán eszközözendő újjáépítésére pályázat hirdettetik.

Az építési költség a m. kir. államépítészeti hivatal által összesen: Egyezer kilencszázöt ft 12 kr-ban van előirányozva; a részletek nálam megtudhatók.

A vállalkozókat felkérem, hogy 1900. évi január 14-én d. e. 9 órakor a lasztócezi gör. kath. iskola helyiségében ajánlattétel cél-jából jelenjenek meg.

Bánatpénz 200 ft.

Kelt Lasztócezon, 1899. december 19-én.

A hitközség megbízásából:

Spiry Elek,

lasztócezi gör. kath. lelkes.

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK.

TEA, RUM ÉS COGNAC NAGYKERESKEDŐK. FINOM LIKÖRÖK GYÁRA.
Gyár és központi iroda: BUDAPEST-KÖBÁNYA, X. Füzér utca 30.

közvetlen behozatalú valódi

BRAZILIAI RUM-ja.

Mint különlegesség a legjobban ajánlható.

Meghívó.

A S.-A.-UJHELYI TAKARÉKPÉNZTÁR

1900. évi január hó 21 én délelőtt 9 órakor
az intézet hivatalos helyiségében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket ezennel tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 1899. évi jelentése és a felmentvény megadása.
 2. A tiszta jövedelem felosztása feletti határozathozatal, illetve az osztalék megállapítása.
 3. A zárszámadások betérjesztése.
 4. Esetleges indítványok.
- Kelt S.-A.-Ujhely, 1899. december hó 20-án.

Dókus Gyula,
elnök.

Kivonat az alapszabályokból:

17. § A közgyűlésben résztvenni akaró részvényes tartozik részvényét a szelvényekkel együtt legalább is 24 órával a közgyűlés előtt az igazgatóságnál szavazati jog és nyújtá ellenében letenni.

Hirdetmény.

Nagyobb mennyiségű kitűnő európai csemege-, borszőlő-, sima- és gyökeres szőlőoltványok kerülnek eladásra.

Valódi hegyaljai hólyagos **Furmint** ca 50,000 db. gyökeres oltvány **Portalis** alanyon, elsőrendű ezre őszi vételnél 125 forint.

ÁRJEGYZÉKET díjtalanul küld s megrendeléseket elfogad

Kiss Gyózó,

minta szőlőtelep tulajdonos Egerben,
Hatvani-ut 6. szám.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevitelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhirnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,

S.-A.-Ujhely. Korona u.

Utolsó hét!

6

huzásra érvényes jótékonycélu — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény a 20,000 kor. stb. ért.

Kivánatra 20% levonással készpénzben kifizetetik.

Első huzas visszavonhatatlanul

már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:

NAGY JÓTÉKONYSÁGI SORSJÁTÉK KEZELŐSÉGE

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Sorsjegyek kaphatók a „Zemplén” kiadóhivatalában.

A legjobb szájviz

mely **Oppolzer** udv. tanácsos, **Schnitzler Kainzbauer** s több más híres tanárok által már 50 év óta ajánlva van az

ANATHERIN SZÁJVIZ.

Készítője **Dr. J. G. Popp** cs. és kir. udvari fogorvos **BÉCSBEN.**

Meglepő ezen szájviznek hatása mindennemű száj és fogfájás, továbbá kellemetlen szaga kilégzés ellen, erősíti a fogakat s a foghúst a leghosszabb életkorig.

Minden családnál	Ára egy nagyobb üveg szájviznek	1.40
	» közép üveg szájviznek	1.-
	» kis üveg szájviznek	50
	» doboz fogporna	63
	» üvegdohoz fogpépnek	70
	» papirdoboz fogpépnek	35
	» doboz fogtömőnek (plomb)	1.-
	» db. növény szappannak (bőrítisztálanság ellen)	30

Kapható minden gyógyszerár és gyógyszerkereskedésben.

S.-A.-Ujhelyben: **Kincsesy Péter** gyógyszerárában.

Csak akkor valódi, ha a hajlott oldalú üvegen rajta van a kék színű papír arany nyomással és saját cégem megjelölésével.

Épületek, ingóságok, termények

tűzkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék biztosítások felvételére

ajánlkozik:

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén” kiadóhivatalában.

A „ZEMPLÉN” könyvnyomtató intézete SÁTORALJA-UJHELYT.

Kitüntette az Országos Iparegyesület által 1891-ben **bronz-** és
1892-ben **ezüst** éremmel.

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánljuk már 34
év óta fennálló, tetemesen megnagyobbított ujonnan felszerelt és
a **legmodernebb betűkkel** berendezett vállalatunkat, a

ZEMPLÉN NYOMDÁJÁT

nyomatvány szükségletének fedezésére.

Főszert fektetünk arra, hogy a nálunk megrendelt nyom-
tatvány, legyen az bár a legegyszerűbb czélra szolgáló is, **tiszta,**
hibátlan, tetszetős és **pontos** kiállításban kerüljön ki a
sajtó alól.

Közvetlen összeköttetések a legnagyobb papírgyárakkal
lehetővé teszik, hogy nyomtatványainkhoz a legjobb minőségű
papirost adjuk s azokat a legjutányosabban számítsuk.

Nyomdánk el van látva **aranyozó-, drótfűző-** és más
segédgépekkel felszerelt **könyvkötő-műhelylyel** is, minél-
fogva az üzletünkben kikerülő munkák házilag fűzetnek és köt-
tetnek, tehát jutányosabban állíthatók elő. Nagy szert fektetünk
a privát munkák csinos kiállítására is és azok jutányos árban
számítása egyik főtörekvésünk leend.

Kérjük a n. érdemű közönséget, hogy nagybecsű bizalmuk-
kal és rendeléseikkel vállalatunkat, úgy mint eddig, ezután is
megtisztelni sziveskedjenek. Egy hozzánk intézett levelező-lapban
kifejezett kívánságra bárhová szivesen küldjük el **inté-**
zetünk képviselőjét, ki a szükséges felvilágosítással és
költségvetéssel is szolgál.

Kiváló tisztelettel

A „Zemplén” nyomdája.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy
alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-
Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig
terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilá-
gosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Honi butor raktár!

Ertesítés.

Van szerencsénk a helybeli és vidéki n. é. közönségnek
becses tudomására hozni, miszerint **Rakoczy-utca Ró h Berná h-**
fele hazban egy, a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezett

Butorraktárt nyitottunk

hol is mindenféle stíl: ebédlő, háló, szalon stb. berendezéseket
raktáron tartunk.

Kívánatra bármely e szakba vágó munkát saját izlés
szerint, valamint

mindennemű épület munkákat

üzleti berendezéseket a legrövidebb idő alatt s a legjutányosabb
árban elvállalunk.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

tisztelettel

Büchler Ferencz és Fia.

Jutányos árak. — Pontos kiszálgalat.

KORNSTEIN IGNÁCZ S.-A.-Ujhely.

Ajánlja

Karácsonyi és ujévi ajándéknak

alkalmas bronz- és disz üvegáru raktárát **leszállított árak mellett.**

Mindennemű **vas- és aczélárak, szerszámok, gazdasági eszközök,**
gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta áruk
dusan felszerelt raktára.

Oliva, repce, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint süritett olajok
s **Tovatte gépsziradék.**

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román ezement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő
lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő **cséplőkészleteket** s
lokomobilokat. **Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.**

Köszén és kokszt eladás.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő
megpróbálásának, mert már több mint 30
év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-
dörzsolésként alkalmazták köszvényel,
csúznál, tagszaggatással és meghűléseknel
és az orvosok által bedörzsolésekre is
mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi
Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-
Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer,
hanem igazi népszerű háziszert, melynek
egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban
majdnem minden gyógyszerertárban kész-
ben van; fő raktár: Török József gyógy-
szerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmá-
val igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-
bértékű utánzat van forgalomban. Ki nem
akar megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés
nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Ügyvédsegéd,

ki teljesen önállóan is tud
dolgozni és a telekkönyvet
érti, alkalmazást nyer **Dr.**
Székely Albert ügyvédi
irodájában S.-A.-Ujhelyben.

Eredeti Singer varrógépek
csak saját üzleteinkben
kaphatók.

S.-A.-Ujhely, fő-utca 493.

Singer varrógépek

leghasznosabb
karácsonyi ajándékok.

Uj családi varrógépeink a
legkönnyebb és legnyugod-
tabb járásuk, kezelésük a
legegyszerűbb és felülmul-
hatlanok minden a háztar-
tásban előforduló munkák,
valamint a divatos műhímzés
és áttört munkákban.

Ingyenes oktatás minden házi varrási munkában, valamint a divatos műhímzésben
— Hímzőselyem-raktár dus színválasztékban.

Electromotorok házi használatra való egyes gépekhez.

SINGER Co. varrógép részvénytársaság.

Ezelőtt Neidlinger G.

Sürgöny-czim: „KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.

A KEGYELET

temetkezési
vállalat

S.-A.-Ujhelyben

A KEGYELET

temetkezési
vállalat

S.-A.-Ujhelyben

Dus választék érez és mű-koszorúkban, koszoru-szallagokban.
Pontos és olcsó kiszolgálás bármely esetely rendelésnél is.

elvállal mindenféle temetéseket **vidéken is,** és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: érez- és fakoporsókat, továbbá finom niekl-koporsókat, sarcophágot, mindenféle szemfedeleket, érez-, mű- és élővirág koszorukat, szallagokat, viasz- és szurok-fáklyákat.

Fakoporsókat 1 frttól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 7 frttól feljebb, nagyoknak 1 öl nagyságban 35 frttól egész 700 frtig.

A „KEGYELET“ temetkezési vállalat S.-A.-Ujhelyben

elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges és oszlopos gyász-kocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a temetéshez szükségeltető kellekekkel.

A legcsekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosítottatik.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésére — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt az intézet megbizottja tiszteletét teendi a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak gyors és pontos kiviteléről.

A „KEGYELET“

temetkezési intézet Sátoralja-Ujhelyben
gyászhelmék és gyászfatyolok nagy raktára.
Gyászruhák hölgyek és urak számára 12 óra alatt elkészítettnek.

Kiváló tisztelettel:

Schön Sándor és Társa.

Sürgöny-czim: „KEGYELET“ S.-A.-Ujhely.

Alapitva
1866.

Alapitva
1866.

Minden rendszerü
Gőzkazánokat,
Szesz- és viz-tartályokat,
Henze-féle főzőket,
Czefre-előkeverő-kadákat,
továbbá mindennemü
gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat

legsolidabb kivitelben s jutányos áron szállit és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődeje
KASSÁN.

Valódi Karlsbadi czipőraktár.

Halász Hermann
ezelőtt

Özv. Rózsássy Lajosné

S.-A.-Ujhely. főter Vadászúrt épületébe.

Ajánlja

valódi karlsbadi uri-, női- és gyermek-
czipők különlegességeit.

Nagy választék kitünő bőr és

valódi Halina csizmákban.

Egyedüli raktár urak számára a legelegánsabb és leg-
czészerűbb viseletü Triumph (Diadal) és Viktória
czipőkben.

Óriási választék női- és férfi bál-i lack-czipőkben.

Valódi Karlsbadi czipőraktár.

Szép és olcsó virág!

Nagyszabásu kertemben s számos üvegházaimban folyton annyi friss és válogatott faju virággal rendelkezem, hogy képes vagyok bármely megrendelésnek pontosan megfelelni.

Menyasszonyi csokrok finom papir vagy selyem tartályban 1 frttól 8 frtig és feljebb. — A menyasszonyi csokrok a legszebb illatos narancs, rózsza, kamélia, gyöngyvirág, szegfü stb. fehér virágokból, mirtus füzérekkel lesznek kötve.

Eljegyzési, bál-i, utazó s alkalmi csokrok papir vagy selyem tartályban 1 frttól 8 frtig.

Mellicsokrok különféle alakban művészileg kötve 50 krtól 3 forintig.

Legyezők bálra, estélyre a ruhához illő színben 2 frttól 5 forintig.

Koszoruk a legdiszesebb kivitelben 3 frttól 15 frtig.
Ajánlom továbbá dusan berendezett kertészetemet minden e szakban létező bel- és külföldi **disznővényekben, virágokban,** ugymint **camélia, rózsza, gyöngyvirág, szegfü, ibolya, haizint** stb. gazdag válfajokban.

Megrendeléseket ugy helyben, mint vidéken **gyorsan** és **pontosan** eszközölök.

Kiváló tisztelettel:

S.-A.-Ujhely, Gyártelep-utca. Moskovszky János,
mű- és kereskedelmi kertész.

Ha öszül a haja használja a

Zoltán-féle

Hair-Regenerátort,

mely **nem hajfestő,** de oly vegyi hatásu szer, mely rövid ideig való használat után a **haj eredeti színét adja vissza.**

Ára üvegenként 1 forint.

EGYEDÜL

ZOLTÁN BÉLA udvari szállító

gyógyszertárában
BUDAPEST.

V., Hold-utca és Nagykorona-utca sarkán.

1 forint 30 kr. előleges beküldésével bérmentve.

1900. január 1-ig tart

a legnagyobb karácsonyi

OCCASIO

rendkívüli árleszállítással.

Csak szolid minőségű és divatos áruk, fekete és színes selyemszövetek, bársonyok, finom posztók, angol costume-kelmék és egyéb haute fantasie cikkek.

Késmárki vásznak egyedüli raktára

GOTTLIEB IGNÁCZ

rőfös és divatáru kereskedésében

SÁTORALJA-UJHELY, Fő- és Rákóczy-utca sarkán.

FÉRFI-RUHA SZÖVETEK-

BŐL VÉGIÁRULÁS.

Férfi öltönyök mérték után, a legújabb divát szerint készítették.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok

S.-a.-Ujhelyben.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör” emeletén lévő 5 teremben a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanott a földszinten egy **nagyszabású butorraktárral** megnagyobbítottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kívánalomnak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekszem fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntödéje Kassán vám-utca 12. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával, czélszerűen és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szecskaavágókat kézi vagy járgányhajtásra.

Répavágókat és tengeri morzsolókat.

Olajsajtókat és olajmag pörkölőket.

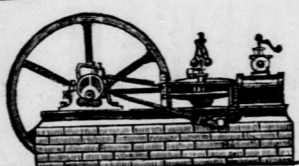
Örlő és daráló malmokat. **Progress-tisztító gépeket**, lisztosztályozó hengereket.

Olajmag zuzókat.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőz-gépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár berendezéseket m. p. Henze-főzők, kavaró készülékek, malátá és burgonya zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak **jelentékeny készletet tartjuk állandóan raktáron.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénknak gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmetve küldjük.

Uj szálloda megnyitás!

Ezennel van szerencsénk úgy a s.-a.-ujhelyi, valamint a vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint helyben, a Rákóczy-utczában a gyártelep Kis állomás közelében épült új szállodát átvettük, mely áll 14 vendégszobából, táncsterem, étterem, sörház, kávéház és paraszt koresmából; továbbá van nagy udvar, kocsiszín és 12 lóra istálló. Ezen üzletet a mai kor igényeinek megfelelően a legnagyobb kényelemmel berendezve a karácsonyi ünnepekre

„HUNGÁRIA” SZÁLLODA

ezimen nyitunk meg.

Kitünő valódi kerti és hegyaljai borokról, valamint I-ső rendű és jó magyar konyháról, pontos kiszolgálásról gondoskodva lesz. — A sör kezeléshez a mai kor legújabb technikai vívmányát az egészségnek nem ártalmas levegő nyomású gépezetet szereztük be.

Főtörökvésünk oda irányuland, hogy t. vendégeink teljes megelégedésükre legyenek kiszolgálva.

Amidőn magunkat és üzletünket a n. é. közönség becses pártfogásába ajánljuk, maradtunk

Kiváló tisztelettel

Abrahamovits Mór és Berger Kálmán.

AZ „ANKER”

élet- és járadék biztosító-társaság.
Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI. ker. Deák-tér 6. szám. (Anker-udvar), a társaság saját házában.

Összes vagyon 1898. végén 65 millió forint
Biztosítási állomány 1898. végén 243 millió forint
Eddigi kifizetések 103 millió forint

A nyereségnyereséssel biztosítottak **A** osztalékterv szerint; mint 20 év óta, 1899-ben is az évi biztosítási díj 25% át kapták készpénzben kifizetve. — **B** osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) 1897., 1898. és 1899. években az összes, az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjnak 9%, 12% és 15%-a fizettetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Olcso díjak, nagyon kedvező feltételek, a képzelhető legnagyobb biztonság.

Prospectussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová úgynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság képviselője S.-A.-Ujhelyben: **Schon Mór.**

Igen sok külföldi **francia, angol és német** szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére **gyötrő bajok** és kellemetlen **betegségek** ellen. Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a **legczészerűbb és legjobb a**

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvosurak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve; a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. Váci-körút 17 szám.